

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

VÝROČNÍ HODNOTÍCÍ ZPRÁVA O PROGRAMU HORIZONTÁLNÍ PLÁN ROZVOJE VENKOVA ČR ZA ROK 2004

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR

2005

OBSAH

1 Úvod	5
1.1 Socioekonomická situace ČR	5
1.2 Strategie agrární politiky ČR ve vazbě na zajištění implementace nařízení Rady (ES) č. 1257/1999 v rámci PD HRDP	7
1.3 Legislativní rámec Horizontálního plánu rozvoje venkova a jeho vývoj	8
2 Vlastní Plán rozvoje venkova	9
2.1 Proces schvalování programu HRDP ČR pro období 2004–2006	9
2.2 Vymezení cíle a stručný obsah HRDP	9
3 Realizace HRDP v roce 2004 a hodnocení	11
3.1 Realizace jednotlivých opatření	11
3.2 Popis jednotlivých opatření a vymezení cílů	12
Předčasné ukončení zemědělské činnosti	12
Méně příznivé oblasti a oblasti s environmentálními omezeními	12
Agroenvironmentální opatření	15
A. Ekologické zemědělství	18
B. Celofaremní podopatření: Ošetřování travních porostů	19
C. Podopatření péče o krajinu	20
C1 Zatravňování orné půdy	21
C2 Tvorba travnatých pásů na svažitéch půdách	22
C3 Pěstování meziplodin	22
C4 Trvale podmáčené louky a rašelinné louky	22
C5 Ptačí lokality na TP	23
C6 Biopásy	23
D. Zonální podopatření: Osevní postup v ochranných zónách jeskyní	23
Lesnictví	24
A. Zalesňování zemědělské půdy	24
B. Založení porostů rychle rostoucích dřevin určených pro energetické využití	25
Zakládání skupin výrobců	27
Technická pomoc	28
4 Vyhodnocení	28
4.1 Vyhodnocení provádění Plánu rozvoje venkova	28
4.2 Problémy a návrhy řešení	29
4.3 Finanční tabulka	29
5 Administrace a kontrola	31
5.1 Platební agentura	31
5.2 Administrace žádostí v roce 2004	31
5.3 Kontroly	32
5.4 Vyplácení	33
5.5 Registry	34
6 Monitoring a hodnocení	34
6.1 Monitoring	34
6.2 Hodnocení	35
7 Slučitelnost s politikami Společenství	36
8 Kroky přijaté k zajištění publicity HRDP	36
9 Stručný výhled do roku 2005	37
10 Seznam tabulek a grafů	38
11 Použité zkratky	41
12 Přílohy	43

1 ÚVOD

Česká republika je spolu s ostatními členskými státy EU povinna v souladu s článkem 48 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 1257/1999 ze dne 17. května 1999 o podpoře pro rozvoj venkova z EAGGF a o změně a zrušení některých nařízení a v souladu s nařízením Komise (ES) č. 817/2004 vypracovat Výroční hodnotící zprávu o stavu implementace programu Horizontální plán rozvoje venkova ČR pro období 2004–2006 (HRDP) za předcházející kalendářní rok. Konečný termín pro odevzdání této Výroční hodnotící zprávy o programu HRDP za rok 2004 Evropské komisi je 30. červen 2005.

Výroční hodnotící zprávu o programu HRDP ČR za rok 2004 zpracoval odbor Řídící orgán HRDP MZe. Řídící orgán HRDP při zpracování zprávy vycházel z požadavků na strukturu a věcný obsah, které jsou stanoveny v článku 61 nařízení Komise (ES) č. 817/2004 ze dne 29. dubna 2004. Cílem této Výroční hodnotící zprávy je shrnout základní informace o zahájení realizace a sledování programu HRDP v České republice ve zkráceném kalendářním roce 2004, tj. v roce, ve kterém ČR vstoupila do EU. Výroční hodnotící zpráva popisuje stav realizace programu HRDP od 1. 5. 2004 do 31. 12. 2004.

Prezentovaná data představují kvantifikaci indikátorů vztažených k příslušným opatřením, tj. např. plocha v ha, objem požadovaných dotací v Kč, druhová skladba dřevin atd., které se **vztahují k jednotlivým závazkům za rok 2004**. Jedna žádost o zařazení do opatření programu HRDP může obsahovat více závazků. Skutečně provedené platby v roce 2004 v rámci programu HRDP jsou konkrétně popsány v kapitole 5.4 „Vyplácení“.

Doplňující informace, které se týkají roku 2005 jsou pro přehlednost uváděny *podtrženou kurzívou*.

1.1 Socioekonomická situace ČR

Zemědělství ČR přešlo z fáze hlubokých změn prezentovaných restitucemi, privatizací a restrukturalizací výroby do fáze postupného přizpůsobování celého systému zemědělské výroby požadavkům trhu a pravidlům platných v zemích EU. Tato fáze je charakteristická postupnou stabilizací počtu pracovníků v zemědělství, podílu zemědělství na hrubé přidané hodnotě a stabilizací výrobní a podnikatelské struktury zemědělství. České zemědělství také zcela přechází na dotační systém Společné zemědělské politiky EU.

Údaje uvedené v tabulce 1 svědčí o tom, že HDP ČR od roku 2000 pravidelně roste. Jeho přírůstek v roce 2004 činil 4 %. Problémem ČR je stále vysoké procento nezaměstnanosti, která do roku 2003 neustále rostla. Teprve v roce 2004 lze hovořit o zastavení jejího růstu. Pravidelně také klesá počet pracovníků v zemědělství. Procento nezaměstnanosti v zemědělství se statisticky nesleduje.

Tab. 1: Vývoj HDP na obyvatele, počtu pracovníků v zemědělství a míry nezaměstnanosti

Rok	HDP na obyvatele v Kč/1 obyvatele ¹⁾	Počet pracovníků v zemědělství	Míra registrované nezaměstnanosti
2000	209 302	164 900	8,78
2001	226 449	159 800	8,90
2002	236 714	156 000	9,81
2003	250 033	148 000	10,31
2004	269 530	141 000	10,24

¹⁾ v běžných cenách

Pramen: VÚZE (2004)

Podíl hrubé přidané hodnoty (HPH v běžných cenách) vytvořené v zemědělství na celkové HPH postupně klesá, jako důsledek pomalejšího růstu HPH v zemědělství, oproti HPH celkové. Tento ukazatel je však pouze orientačním ukazatelem, který v hrubých rysech charakterizuje ekonomický rozměr zemědělské výroby v rámci národního hospodářství. Samotný objem zemědělské produkce je, kromě základních agromonomických charakteristik, výrazně závislý na vývoji klimatických podmínek v jednotlivých letech.

Tab. 2: Podíl zemědělství, lesnictví a rybolovu na HPH (%)

Rok	Zemědělství	Lesnictví	Rybolov	Celkem
Běžné ceny				
2000	3,03	0,87	0,030	3,93
2001	2,94	0,72	0,028	3,69
2002	2,34	0,71	0,030	3,08
2003	2,15	0,62	0,011	2,78
2004	2,14	0,59	0,014	2,74

Pramen: ČSÚ; do roku 2003 výsledné údaje, rok 2004 z údajů čtvrtletních národních účtů

Podnikatelská struktura v českém zemědělství byla silně závislá na historickém vývoji v tomto odvětví a byla ovlivněna také častými politickými zvraty v zemi. Pozemkové reformy „první republiky“, přidělování půdy v pohraničí a systém vlastnické evidence půdy v době po roce 1948 až do roku 1990 ve svých důsledcích přinesly stále drobení vlastnické držby zemědělské půdy. O roztržitosti vlastnické držby svědčí to, že zemědělský půdní fond je rozdělen do 15 147 tis. parcel a je evidován na 4 876 tis. listů vlastníků. **Současné zemědělské podniky hospodaří z 92 % na půdě pronajaté.** Výsledkem je, že cca 23,6 tis. soukromých zemědělců obhospodařuje přibližně stejnou plochu zemědělské půdy jako necelých 700 družstev. Na jeden podnik fyzických osob připadá 49,59 ha obhospodařované zemědělské půdy, na jedno družstvo pak připadá 1 683,36 ha zemědělské půdy.

Tab. 3: Podnikatelská struktura zemědělských podniků (nad 3 ha)

Celkem	Podnikatelská struktura zemědělských podniků			
	podniky fyzických osob	obchodní společnosti	družstva	státní
Počet podniků ¹⁾	35 446,00	2 110,00	698,00	166,00
Obhospodařovaná plocha zemědělské půdy v ha ²⁾	1 169 766,00	1 878 456,00	1 122 804,00	98 192,00
Podíl na obhospodařované zemědělské půdě v %	27,40	44,00	26,30	2,30
Průměrná plocha zemědělské půdy na jeden zemědělský podnik v ha	33,00	890,26	1 608,60	591,52

¹⁾ Zelená zpráva za rok 2003 – podniky s výměrou nad 3 ha ZP

²⁾ VÚZE 2004

Pramen: VÚZE (2004)

Charakteristickým rysem zemědělského půdního fondu ČR (ZPF ČR) je vysoké procento zornění ve srovnání s průměrem EU (52 %). Jeho výše sice od roku 1991 klesla ze 75 % na současných 71,72 %, přesto je srovnatelné pouze se zorněním v Německu (69 %) a ve Francii (62 %).

ZPF ČR se převážně nachází v méně příznivých půdně klimatických podmínkách. Z celoevropského pohledu náleží české zemědělství k podhorskému až horskému typu. V nadmořské výšce nad 500 m n. m. se nachází více než 20 % ZPF ČR. Díky poměrně vysoké hustotě obyvatelstva ČR má však zemědělská činnost tradici i v těchto oblastech a v omezeném rozsahu je provozována až do výšek 1 250 m n. m. Tabulka 4 znázorňuje využití půdy v ČR v roce 2004.

Tab. 4: Půda a její využití v roce 2004

Druh pozemku	Celkem (ha)	Podíl z ZP celkem (%)	Podíl z celkové plochy (%)
Orná půda	3 062 009	71,72	38,82
Trvalé travní porosty	970 627	22,74	12,31
<i>Chmelnice</i>	11 063	0,26	0,14
<i>Vinice</i>	16 740	0,39	0,21
<i>Ovocnářství</i>	47 593	1,12	0,60
<i>Zahrady</i>	161 186	3,77	2,05
Trvalé plodiny celkem	236 582	5,54	3,00
Celkem zemědělská půda (ZP)	4 269 218	100,00	54,13
Lesní pozemky	2 644 168	-	33,53
Vodní plochy	160 149	-	2,03
Zastavěné plochy a nádvoří	130 610	-	1,66
Ostatní plochy	682 535	-	8,65
Nezemědělská půda celkem	3 617 462	-	45,87
Plocha celkem	7 886 680	-	100,00

Pramen: VÚZE (2004)

1.2 Strategie agrární politiky ČR ve vazbě na zajištění implementace nařízení Rady (ES) č. 1257/1999 v rámci PD HRDP

Zemědělství ČR bylo po dobu předvstupního období systematicky připravováno na podmínky, ve kterých se bude vyvíjet po vstupu do EU. V souladu s programovým prohlášením vlády byla zpracována „Konceptce agrární politiky ČR na období před vstupem ČR do EU“, to znamená na léta 1999–2003. Období let 1999–2001 bylo nazváno obdobím „revitalizace“ a bylo zaměřeno především na stabilizaci agrárního sektoru a na institucionální přípravu jeho vstupu do EU. Cílem bylo dosažení konkurenceschopnosti agrárního sektoru ČR vůči EU a světu, při zachování intenzivního i extenzivního zemědělství na co největší ploše, při dostatečné úrovni příjmů zemědělské populace a při respektování všech závazků ČR v mezinárodním agrárním obchodu.

Období, začínající rokem 2002 a končící vstupem ČR do EU, je nazváno etapou „adaptace“ a směřuje k co nejrychlejšímu plošnému přizpůsobení agrárního sektoru ČR podmínkám Společné zemědělské politiky (SZP) v oblastech strukturální, regionální, environmentální a venkovské politiky EU. Cílem bylo přizpůsobit nástroje agrární politiky nástrojům a trendům vývoje evropského zemědělství. To znamená, mimo jiné, přizpůsobit dotační politiku v sektoru zemědělství ČR dotační politice zemědělství v EU jako nástroji pro prosazování SZP.

Jedním ze zásadních dokumentů, podle kterého se formovaly dotace na rozvoj venkova v ČR, bylo nařízení Rady (ES) č. 1257/1999. Toto nařízení bylo rozpracováno do „Nařízení vlády, kterým se stanoví podpůrné programy k podpoře mimoprodukčních funkcí zemědělství, k podpoře aktivit podílejících se na udržování krajiny, programy pomoci k podpoře méně příznivých oblastí a kritéria pro jejich posuzování“. Toto nařízení vlády bylo přijato v roce 2000 pod č. 505/2000 Sb., a následně bylo novelizováno pod č. 500/2001 Sb., (NV 505) a na jejich základě byly poskytovány dotace v letech 2001–2003.

Je zřejmé, že NV 505, jako předvstupní systém dotací na podporu agroenvironmentálních opatření v zemědělství a opatření k podpoře tzv. LFA oblastí, splnilo svůj účel jak po stránce dosažení cílů jednotlivých opatření, tak i po stránce metodického a administrativního zvládnutí celé problematiky poskytování tohoto typu dotací.

V roce 2003 proběhla dvě kola příjmu žádostí na program SAPARD na opatření 2.3. Metody zemědělské produkce určené k ochraně životního prostředí a k uchování krajiny. Toto opatření bylo jedním z předvstupních opatření AEO v programu HRDP.

1.3 Legislativní rámec Horizontálního plánu rozvoje venkova a jeho vývoj

HRDP ČR pro období 2004–2006 implementuje opatření, která jsou stanovena v nařízení Rady (ES) č. 1257/1999 (OJ L 160), pozměněné Smlouvou o přistoupení České republiky, Estonska, Kypru, Lotyšska, Litvy, Maďarska, Malty, Polska, Slovinska a Slovenska (2003) (OJ L 236, C 227 E) a nařízením Rady (ES) č. 1783/2003 (OJ L 270). V roce 2004 bylo nařízení Rady (ES) č. 1257/1999 novelizováno nařízením Rady (ES) č. 567/2004 (OJ L 90) a nařízením Rady (ES) č. 583/2004 (OJ L 91). V roce 2004 bylo nařízením Komise (ES) č. 817/2004 (OJ L 153) změněno prováděcí nařízení Komise (ES) č. 445/2002, které upřesňuje podmínky pro realizaci jednotlivých opatření rozvoje venkova.

Dalšími důležitými právními předpisy ES, kterými se HRDP řídí jsou:

- nařízení Rady (EHS) č. 4045/1989 ze dne 21. prosince 1991 o kontrole opatření tvořících součást systému financování záruční sekci Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (EZOZF), prováděné členskými státy, a o zrušení směrnice 77/435/EHS (změněné nařízením Rady (ES) č. 2154/2002) týkající se kontrol;
- nařízení Komise (ES) č. 2419/2001 ze dne 11. prosince 2001, kterým se stanoví prováděcí pravidla pro integrovaný administrativní a kontrolní systém pro některé režimy podpor Společenství zavedený nařízením Rady (EHS) č. 3508/92, nahrazeného nařízením Komise (ES) č. 796/2004 týkající se kontrolního systému;
- nařízení Komise (ES) č. 1663/1995 ze dne 7. července 1995, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (EHS) č. 729/70 týkající se postupu schválení účetní závěrky záruční sekce EZOZF (naposledy pozměněné nařízením Komise (ES) č. 465/2005) upřesňující pravidla pro PA;
- nařízení Rady (ES) č. 1258/1999 ze dne 17. května 1999 o financování společné zemědělské politiky;
- nařízení Rady (ES) č. 1260/1999 ze dne 21. června 1999 o obecných ustanoveních o strukturálních fondech.

Právní předpisy platné pro nové členské státy (od 1. 5. 2004) v oblasti rozvoje venkova jsou:

- rozhodnutí Komise (ES) č. 21/2004 ze dne 29. prosince 2003, kterým se stanoví orientační přidělení prostředků pro Českou republiku, Estonsko, Kypr, Lotyšsko, Litvu, Maďarsko, Maltu, Polsko, Slovinsko a Slovensko v rámci záruční sekce Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu na opatření pro rozvoj venkova na období let 2004 až 2006;
- nařízení Komise (ES) č. 27/2004 ze dne 5. ledna 2004, kterým se stanoví přechodná prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1257/1999, pokud jde o financování opatření pro rozvoj venkova v České republice, Estonsku, na Kypru, v Lotyšsku, Litvě, Maďarsku, na Maltě, v Polsku, Slovinsku a na Slovensku záruční sekci EZOZF;
- nařízení Komise (ES) č. 141/2004 ze dne 28. ledna 2004, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1257/1999, pokud jde o přechodná opatření pro rozvoj venkova pro Českou republiku, Estonsko, Kypr, Lotyšsko, Litvu, Maďarsko, Maltu, Polsko, Slovinsko a Slovensko;
- nařízení Komise (ES) č. 447/2004 ze dne 10. března 2004, kterým se stanoví pravidla pro usnadnění přechodu z podpory podle nařízení (ES) č. 1268/1999 na podporu stanovenou nařízením (ES)

č. 1257/1999 a č. 1260/1999 pro Českou republiku, Estonsko, Lotyšsko, Litvu, Maďarsko, Polsko, Slovinsko a Slovensko;

- nařízení Komise (ES) č. 740/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se mění nařízení (ES) č. 141/2004, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1257/1999, pokud jde o přechodná opatření pro rozvoj venkova pro Českou republiku, Estonsko, Kypr, Lotyšsko, Litvu, Maďarsko, Maltu, Polsko, Slovinsko a Slovensko.

HRDP respektuje národní legislativu, a to zejména zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství v platném znění (naposledy novelizovaném zákonem č. 317/2004 Sb.), dále zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů (zákon o SZIF), ve znění zákona č. 128/2003 Sb., a další právní předpisy ČR.

2 VLASTNÍ PLÁN ROZVOJE VENKOVA

2.1 Proces schvalování programu HRDP ČR pro období 2004–2006

Programový dokument HRDP ČR pro období 2004 – 2006 byl schválen vládou ČR usnesením č. 671 ze dne 9. července 2003 a v souladu s usnesením předán Evropské komisi (EK) v termínu do 11. 7. 2003. V srpnu 2003 obdržela ČR oznámení ze strany EK, že předaný dokument HRDP splňuje, v souladu s čl. 43 nařízení Rady (ES) č. 1257/1999, všechny požadované náležitosti a je možné zahájit neoficiální jednání ohledně posouzení shody programového dokumentu (PD) HRDP s pravidly výše uvedeného nařízení Rady. Z textu byla vypuštěna celá řada opatření a podopatření z důvodu simplifikace předkládaného dokumentu. Finální text byl po ukončených negociacích a ukončeném připomínkovém řízení ze strany EK předán prostřednictvím Stálé mise ČR při ES v Bruselu na Generální ředitelství EK pro zemědělství (DG AGRI) dne 26. 3. 2004.

Dne 11. 5. 2004 byl PD HRDP ČR pro období 2004–2006 schválen výborem STAR.

Oficiální rozhodnutí Evropské komise č. 2004 CZ 06G DO 001 bylo podepsáno F. Fischlerem dne 3. září 2004.

Na rok 2005 je plánována změna PD HRDP. (Změna PD HRDP byla schválena výborem STAR 23. 2. 2005.)

2.2 Vymezení cíle a stručný obsah HRDP

Hlavními cíly HRDP v souladu s čl. 2 nařízení Rady (ES) č. 1257/1999 mj. jsou:

- ochrana a podpora vysoké hodnoty přírody a udržitelného zemědělství, které dodržuje environmentální požadavky,
- zachování a podpora zemědělských systémů s nízkými vstupními náklady,
- ochrana a zlepšování přirozeného prostředí, hygienických podmínek a podmínek spokojené existence zvířat,
- zachování a posílení životaschopné sociální struktury ve venkovských oblastech.

Tyto cíle je možné shrnout pod jeden hlavní cíl: „Trvale udržitelný rozvoj zemědělství, venkova a jeho přírodních zdrojů“, který je prioritou HRDP. Pro dosažení tohoto cíle byla schválena následující opatření, která jsou zpracována s odvoláním na příslušné kapitoly a články nařízení Rady (ES) č. 1257/1999.

- Předčasné ukončení zemědělské činnosti (PUZČ)
- Méně příznivé oblasti a oblasti s environmentálními omezeními (LFA)
- Agroenvironmentální opatření (AEO)
- Lesnictví
- Zakládání skupin výrobců (ZSV)
- Technická pomoc (TP)

Cíle jednotlivých opatření jsou podrobně popsány v následujících kapitolách věnovaných specificky každému opatření.

V programovém dokumentu HRDP byla implementována čtyři opatření z nařízení Rady (ES) č. 1257/1999 a dvě opatření pro nové členské státy dle Přístupové smlouvy. V roce 2004 byla skutečně realizována pouze tři opatření, a to opatření Méně příznivé oblasti a oblasti s environmentálními omezeními, Agroenvironmentální opatření a opatření Lesnictví.

Od roku 2005 budou realizována opatření: Předčasné ukončení zemědělské činnosti, Zakládání skupin výrobců a opatření Technická pomoc.

Ve zkráceném přístupovém roce 2004 byla přednostně otevřena opatření kontinuální představnímu období a s největší alokací finančních prostředků, tj. LFA, AEO a Lesnictví, která byla zemědělským podnikům již známá. Ostatní opatření ZSV a PUZČ byla v druhé polovině roku 2004 administrativně připravována a jejich příprava dokončena na přelomu 2004–2005.

Program HRDP je realizován na celém území ČR. Tabulka 5 ukazuje ta opatření, která byla dle nařízení Rady (ES) č. 1257/1999 implementována do programového dokumentu HRDP, a která byla skutečně aplikována a realizována v kalendářním roce 2004.

Tab. 5: Implementace opatření dle nařízení Rady (ES) č. 1257/1999

Opatření (dle nařízení Rady (ES) č. 1257/1999 a Přístupové smlouvy)	HRDP ČR pro období 2004–2006
Předčasný odchod do důchodu (Kapitola IV články 10–12)	Předčasné ukončení zemědělské činnosti (2005–2006)
Znevýhodněné oblasti a oblasti s environmentálními omezeními (Kapitola V články 13–21)	Méně příznivé oblasti a oblasti s environmentálními omezeními (2004–2006)
Agroenvironmentální opatření (Kapitola VI články 22–24)	Agroenvironmentální opatření (2004–2006)
Lesnictví (Kapitola VIII článek 31)	Lesnictví (2004–2006)
Seskupení producentů (Kapitola IXa článek 33 d)	Zakládání skupin výrobců (2005–2006)
Technická pomoc (Kapitola IXa článek 33 e)	Technická pomoc (2006)

Pramen: ŘO HRDP MZe (2004)

3 REALIZACE HRDP V ROCE 2004 A HODNOCENÍ

3.1 Realizace jednotlivých opatření

V roce 2004 byla realizována tři opatření v rámci programu HRDP a na jejich základě bylo zažádáno o dotace v celkové výši cca 6 154,5 mil. Kč na plochu cca 1 888 tis. ha. Tabulka 6 znázorňuje rozložení zažádaných dotací a plochu, na kterou bylo zažádáno v roce 2004 dle jednotlivých opatření HRDP.

Na opatření Méně příznivé oblasti a oblasti s environmentálními omezeními podalo žádost 8 571 zemědělských podniků, které obhospodařují trvalé travní porosty na celkové výměře 721 336,5 ha. Žadatelé požadovali dotace ve výši cca 2 881,69 mil. Kč, což znamená 47 % z dotací požadovaných v roce 2004.

Největší objem dotací byl v roce 2004 požadován na opatření AEO. Zažádalo celkem 8 388 žadatelů. Celkem na toto opatření bylo zažádáno o více než 3 208 mil. Kč na plochu cca 1 166 tis. ha (což je cca 52 % z požadovaných dotací na HRDP).

Třetím opatřením realizovaným v roce 2004 bylo opatření Lesnictví. Na toto opatření zažádalo celkem 371 žadatelů. Celkem na toto opatření bylo zažádáno o více než 64 491 tis. Kč na plochu 661,21 ha (což je cca 1 % z požadovaných dotací na HRDP).

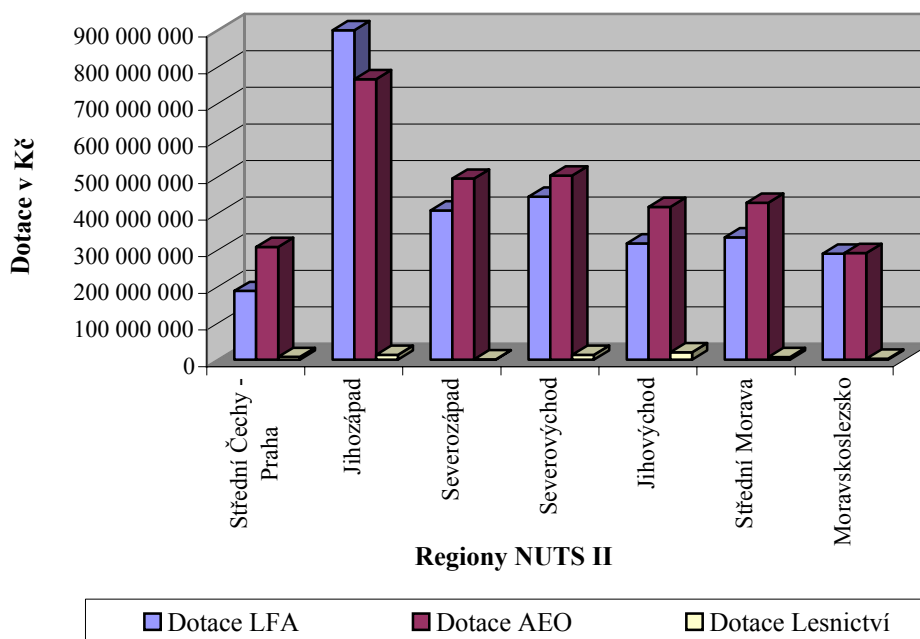
Tab. 6: Přehled o zažádaných dotacích a ploše v ha – HRDP v roce 2004

Opatření HRDP	Celkem zažádáno o dotaci v Kč	Plocha, na kterou bylo zažádáno v ha
LFA	2 881 687 207,42	721 336,500
AEO	3 208 351 363,10	1 165 981,340
Lesnictví	64 491 430,92	661,210
Zažádáno celkem	6 154 530 001,44	1 887 979,050

Pramen: IS SZIF (k 31. 12. 2004)

Graf 1

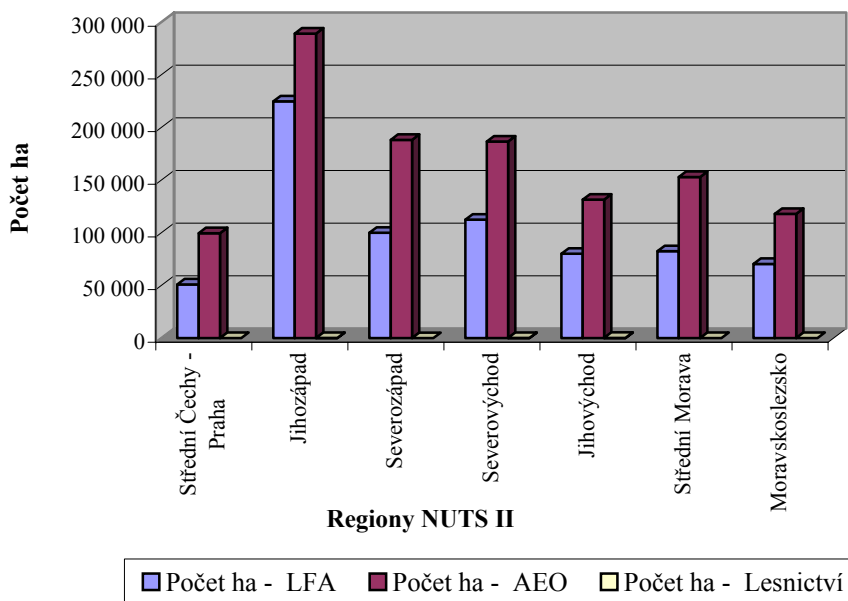
Celkem zažádáno o dotaci na HRDP v roce 2004

Pramen: IS SZIF (k 31. 12. 2004)

Graf 2

Počet ha, na které bylo zažádáno – HRDP v roce 2004

Pramen: IS SZIF (k 31. 12. 2004)

3.2 Popis jednotlivých opatření a vymezení cílů

Předčasné ukončení zemědělské činnosti

Legislativní rámec

Opatření Předčasné ukončení zemědělské činnosti (PUZČ) bylo navrženo ve shodě s články 10, 11 a 12 nařízení Rady (ES) č. 1257/1999 a s nařízením Komise (ES) č. 445/2002 (novelizovaném nařízením Komise (ES) č. 817/2004).

Cíle opatření

- zajištění přiměřeného příjmu a důstojných životních podmínek pro starší zemědělce (nad 55 let), kteří se rozhodnou ukončit aktivní zemědělské hospodaření,
- podněcování procesu nahrazování starších zemědělců mladšími zemědělci, schopnými zlepšit ekonomickou životaschopnost zemědělských podniků a zajistit jejich strukturální přizpůsobování.

Toto opatření bude od roku 2005 realizováno nařízením vlády č. 69/2005 Sb., o stanovení podmínek pro poskytování dotace v souvislosti s předčasným ukončením provozování zemědělské činnosti zemědělského podnikatele.

Méně příznivé oblasti a oblasti s environmentálními omezeními

Legislativní rámec

Opatření Méně příznivé oblasti a oblasti s environmentálními omezeními bylo navrženo ve shodě s články 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20 a 21 nařízení Rady (ES) č. 1257/1999 a s nařízením Komise (ES) č. 445/2002 (novelizovaném nařízením Komise (ES) č. 817/2004).

V zákoně č. 252/1997 Sb., o zemědělství, jsou vytvořeny podmínky pro provádění SZP a politiky rozvoje venkova Evropské unie. K provedení tohoto zákona bylo vydáno nařízení vlády č. 241/2004 Sb., kterým se stanoví podmínky provádění pomoci méně příznivým oblastem a oblastem s ekologickými omezeními, ve kterém se vymezují méně příznivé oblasti dle kritérií nařízení Rady (ES) č. 1257/1999.

Cíle opatření

- zajistit odpovídající příjmy zemědělským podnikům hospodařících ve ztížených podmínkách,
- přispět k udržitelnému využití zemědělské půdy a ochraně ostatních přírodních zdrojů (zejména vodních zdrojů),
- přispět ke stabilizaci venkovské populace,
- udržet atraktivitu krajiny (krajinný ráz),
- podpořit systémy hospodaření přátelské k životnímu prostředí.

Tab. 7: Očekávaný rozsah finančních prostředků v mil. Kč (v současných cenách)

LFA +E	2005		2006		Celkem	
	celkem veřejné zdroje	z toho příspěvek EU	celkem veřejné zdroje	z toho příspěvek EU	celkem veřejné zdroje	z toho příspěvek EU
Celkem	3233,265	2586,612	3291,968	2633,574	6 525,233	5 220,186

Pramen: MZe (2004)

Podávání žádostí o poskytnutí vyrovnávacího příspěvku na opatření LFA bylo ukončeno 15. května 2004.

Na opatření LFA zažádalo v roce 2004 celkem 8 571 zemědělských podniků o dotace v celkové výši cca 2,88 mld. Kč. Nejvíce bylo zažádáno v horských oblastech, a to o cca 1,59 mld. Kč na ploše 350 tis. ha a nejméně v oblastech se specifickými omezeními, a to o cca 437 mil. Kč na ploše 125 tis. ha. Celkem bylo na toto opatření zažádáno na plochu cca 721 tis. ha. Celkový přehled o zažádaných dotacích, o ploše, na kterou bylo zažádáno v roce 2004 na opatření LFA podávají tabulky 8 a 9.

A.

Horské oblasti (značení H)

Celková výměra zemědělské půdy evidované v LPIS jako horské oblasti je 487 202 ha. Na této výměře je evidováno 6 394 uživatelů. V horských oblastech bylo zažádáno na největší rozlohu (350 tis. ha travních porostů), což znamená, že v těchto oblastech s vyšší nadmořskou výškou je vysoký podíl zatravnění. Podniky se v těchto oblastech zabývají především pastevním hospodařením. Žádost podalo 3 445 podniků, tj. 53,9 % z počtu celkově evidovaných uživatelů, a to v průměru 102 ha travních porostů na podnik.

Ostatní méně příznivé oblasti (značení O)

Celková výměra zemědělské půdy evidované v LPIS jako ostatní oblasti je 1 031 606 ha. Na této výměře je evidováno 9 058 uživatelů. Nejvíce bylo podniků, které zažádaly v ostatních oblastech (3 645), kde je nízká úrodnost půdy, což je 40,2 % z počtu celkově evidovaných uživatelů. Tyto podniky nemají takovou rozlohu travních porostů jako v oblastech horských (podpořeno 246 tis. ha travních porostů) a je zřejmé, že podniky v těchto oblastech provozují současně s obhospodařováním travních porostů také produkční zemědělství na orné půdě.

Oblasti se specifickými omezeními (značení S)

Celková výměra zemědělské půdy evidované v LPIS jako specifické oblasti je 209 476 ha. Na této výměře je evidováno 3 050 uživatelů. Ve specifických oblastech jsou také především podniky s nízkou úrodností půdy. V těchto oblastech zažádalo celkem 1 481 podniků (z celkových 3 050) s podpořenou výměrou travních porostů 125 000 ha.

B.

Oblasti s environmentálními omezeními (značení E)

Vymezení těchto oblastí LFA-E bude prováděno od roku 2005 v návaznosti na vymezení oblastí NATURA 2000.

Opatření LFA v roce 2004 lze souhrnně hodnotit pozitivně, a to jak z hlediska dosažení cílů, tak v porovnání s představným obdobím. Důvodem je především to, že se jedná o kontinuálně pokračující opatření z představního období a zemědělské podniky jsou s tímto opatřením dostatečně seznámeny. Vzhledem k přibližně stejné podporované výměře LFA v roce 2003 a v roce 2004, došlo k výraznému navýšení podpor v roce 2004 (cca 2,88 mld. Kč) oproti roku 2003 (1,5 mld. Kč).

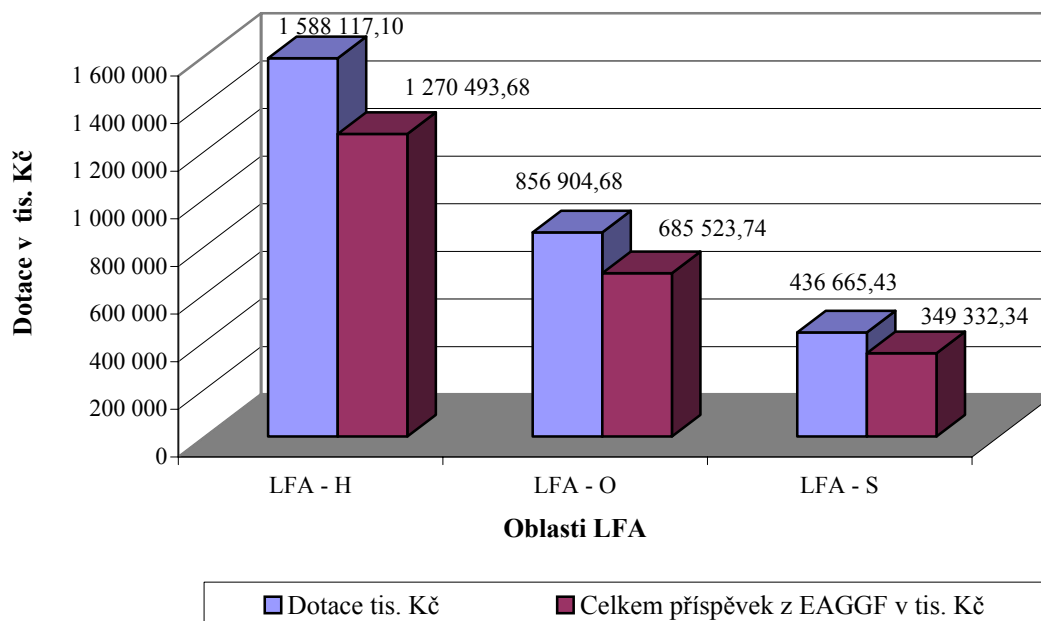
Tab. 8: Přehled o celkovém počtu zažádaných dotací na opatření LFA v roce 2004

Opatření LFA	Celkem zažádáno o dotaci v tis. Kč	Celkem příspěvek z EAGGF v tis. Kč
LFA-H	1 588 117,10	1 270 493,68
LFA-O	856 904,68	685 523,74
LFA-S	436 665,43	349 332,34
Celkem	2 881 687,21	2 305 349,77

Pramen: IS SZIF (k 31.12.2004)

Graf 3

Přehled o zažádaných dotacích na opatření LFA v roce 2004

Pramen: IS SZIF (k 31. 12. 2004)

Tab. 9: Přehled o podporovaných ha a počtu podniků v LFA v roce 2004

Oblast	Počet podniků žádajících podporu	Plocha, na kterou bylo zažádáno v tis. ha
LFA-H	3 445	350
LFA-O	3 645	246
LFA-S	1 481	125
Celkem	8 571	721

Pramen: IS SZIF (k 31. 12. 2004)

Agroenvironmentální opatření

Legislativní rámec

Agroenvironmentální opatření (AEO) bylo navrženo ve shodě s články 22, 23 a 24 nařízení Rady (ES) č. 1257/1999 a s nařízením Komise (ES) č. 445/2002 (novelizováno nařízením Komise (ES) č. 817/2004). Legislativně je toto opatření prováděno nařízením vlády č. 242/2004 Sb., o provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů (NV č. 542/2004 Sb., NV č. 119/2005 Sb.).

Cíle opatření

V rámci agroenvironmentálního opatření byla navržena podopatření, která především řeší:

- zrychlený odtok vody z krajiny,
- problémy eroze půdy,
- podporu ekologické stability krajiny,
- zachování a zvýšení biologické různorodosti na zemědělsky využívané půdě.

Popis opatření

AEO se skládá ze čtyř podopatření:

- Podopatření: A Ekologické zemědělství
- Celofaremní podopatření: B Ošetřování travních porostů
- Podopatření Péče o krajinu, které se dále dělí na tituly:
  - C1 Zatravnňování orné půdy
  - C2 Tvorba travnatých pásů na svažitéch půdách
  - C3 Pěstování meziplodin
  - C4 Trvale podmáčené louky a rašelinné louky
  - C5 Ptačí lokality na travních porostech
  - C6 Biopásy
- Zonální podopatření: D Osevní postup v ochranných zónách jeskyní (Moravský kras)

Tab. 10: Očekávaný rozsah finančních prostředků v mil. Kč (v současných cenách)

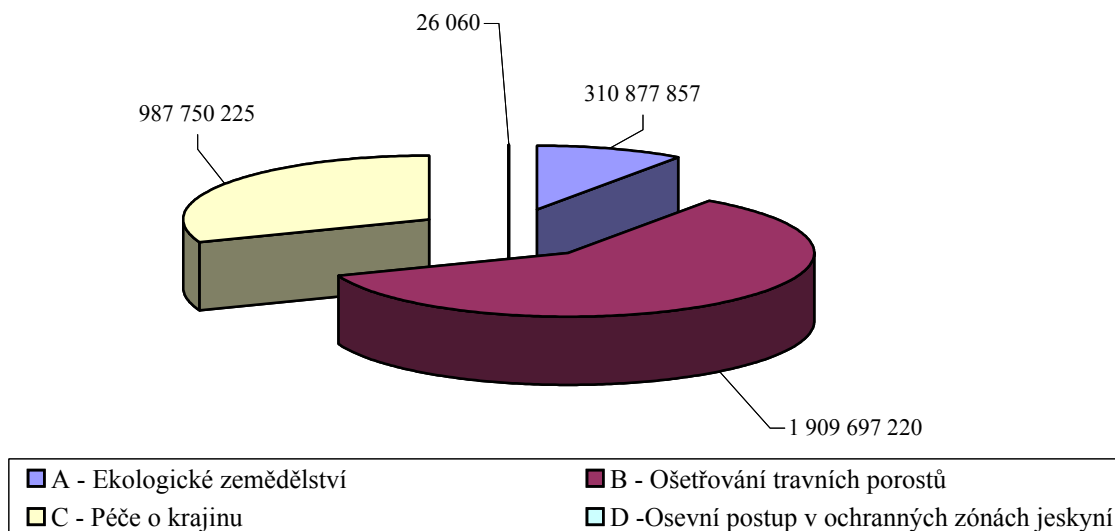
AEO	2005		2006		Celkem	
	celkem veřejné zdroje	z toho příspěvek EU	celkem veřejné zdroje	z toho příspěvek EU	celkem veřejné zdroje	z toho příspěvek EU
Celkem	3 593,527	2 874,822	3 934,296	3 147,437	7 527,823	6 022,259

Pramen: MZe (2004)

Podávání žádostí pro zařazení do Agroenvironmentálních opatření bylo ukončeno 31. května 2004.

Agroenvironmentální opatření (AEO) je opatřením HRDP s největším objemem finančních prostředků poskytovaných do environmentálních funkcí zemědělství. Na AEO v roce 2004 celkem zažádalo 8 388 žadatelů. Celkový objem dotací na toto opatření, na které bylo v roce 2004 zažádáno, dosáhl částky cca 3 208 mil. Kč. Opatření AEO zahrnuje čtyři podopatření. Podopatření A – ekologické zemědělství (EZ) umožnilo zažádat o dotace ve výši 311 mil. Kč, podopatření B – ošetřování travních porostů o částku 1 910 mil. Kč, C – péče o krajinu o částku 988 mil. Kč a zonální podopatření D – osevní postup v ochranných zónách jeskyní o částku 26 tis. Kč.

Graf 4 Přehled o zažádaných dotacích na opatření AEO v roce 2004

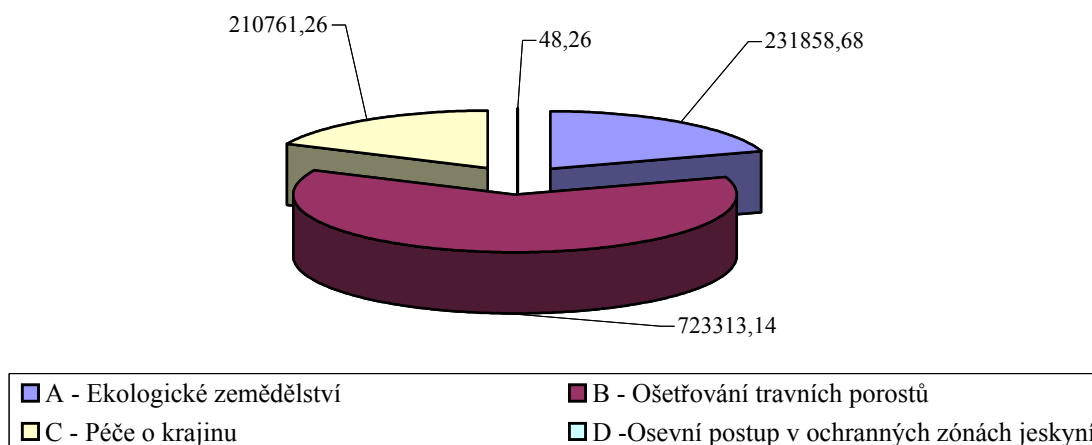

Pramen: IS SZIF (k 31. 12. 2004)

Na opatření AEO bylo v roce 2004 zažádáno na celkovou plochu cca 1 166 tis. ha. Z podopatření byl největší zájem o realizaci podopatření Ošetřování travních porostů, které bylo uplatněno na 62 % celé plochy realizovaných AEO. Podíl podopatření Péče o krajinu a EZ je přibližně stejný. Na zonální podopatření Osevní postup v ochranných zónách jeskyní bylo sice zažádáno pouze na plochu 48,26 ha, je to však přibližně 25 % z plochy, pro kterou je toto podopatření určené.

Graf 5

Počet ha na opatření AEO v roce 2004

Pramen: IS SZIF (k 31. 12. 2004)

Nejvíce finančních prostředků směřovalo do podopatření Ošetřování travních porostů, kde bylo z celkového objemu prostředků vynaloženo 1,909 mld. Kč, což představuje 59,5 %. Tyto prostředky byly uplatněny na ploše 723,3 tis. ha, tj. 62 % z celkové výměry realizovaných AEO. U tohoto podopatření byla naplněna očekávaná vysoká úspěšnost.

Zájem o podopatření Péče o krajinu byl podstatně vyšší, než se očekávalo a přihlášená výměra byla oproti očekávané téměř dvojnásobná. Vznikl nárok na 988 mil. Kč (30,8 %) na výměře 210,7 tis. ha (18 %). Bylo to způsobeno zejména vysokou úspěšností titulu meziplodiny. U jiných titulů však byla skutečnost výrazně nižší než očekávaná a do budoucna bude nutná jejich revize a případná změna.

Naopak o podopatření Ekologické zemědělství (EZ) byl očekáván větší zájem. V tomto podopatření vznikl celkový nárok na 311 mil. Kč a zahrnuto zde bylo 231,9 tis. ha. Nižší úspěšnost je zřejmá zejména u orné půdy v EZ a u trvalých kultur (sady, vinice), a to zřejmě z důvodu vyšší pracnosti pěstování plodin v systému EZ a málo rozvinutému trhu s ekologickými produkty. Většinu výměry zařazené do EZ tudíž tvoří travní porosty.

Nejméně bylo zažádáno v zonálním podopatření Osevní postup v ochranných zónách jeskyní, které se vztahuje pouze na chráněnou krajinnou oblast (CHKO) Moravský kras. Zde vznikl nárok na 26 tis. Kč, což se týká plochy 48,2 ha, tzn., že podopatření se uplatnilo na cca 25 % plochy, která je pro něj vymezena.

Tab. 11: Přehled o zažádaných dotacích a ploše v ha na opatření AEO v roce 2004

Opatření AEO	Celkem zažádáno o dotaci v Kč	Podíl na zažádaných dotacích v %	Plocha v ha	Podíl na ploše v %
A – Ekologické zemědělství	310 877 857,20	9,689	231 858,68	19,885
B – Ošetřování travních porostů	1 909 697 220,20	59,523	723 313,14	62,035
C – Péče o krajinu	987 750 225,30	30,787	210 761,26	18,076
D – Osevní postup v ochranných zónách jeskyní	26 060,40	0,001	48,26	0,004
Celkem AEO	3 208 351 363,10	100,000	1 165 981,34	100,000

Pramen: IS SZIF (k 31. 12. 2004)

V roce 2004 bylo celkem uzavřeno 16 512 AEO závazků a na opatření zažádalo celkem 8 388 žadatelů.

Tab. 12: Přehled o počtu závazků na opatření AEO v roce 2004

Podopatření	Počet závazků
A – Ekologické zemědělství	1 025
B – Ošetřování travních porostů	11 890
C1 – Zatravňování orné půdy	366
C2 – Travnaté pásy na svažitéch půdách	3
C3 – Meziplodiny	2 995
C4 – Podmáčené a rašelinné louky	57
C5 – Ptačí lokality na travních porostech	133
C6 – Biopásy	42
D – Osevní postup v ochranných zónách jeskyní	1
Celkem	16 512

Pramen: IS SZIF (k 31. 12. 2004)

Změny v podmínkách AEO a nařízení vlády č. 242/2004 Sb., navržené pro rok 2005

Hlavním cílem navrhované novely je zavedení nového AEO, a to podopatření integrované systémy pěstování ovoce a révy vinné (IP). IP je již několik let významným směrem rozvoje ovocnářství a vinohradnictví. Na rozdíl od tzv. konvečního způsobu hospodaření IP významným způsobem omezuje použití chemických přípravků na straně jedné, na straně druhé prosazuje použití takových agrotechnických metod, které jsou šetrnější k životnímu prostředí. Cílem IP je tak nejenom produkce kvalitního ovoce a révy vinné, ale i vytvoření a ochrana vyváženého a přirozeného prostředí ovocného sadu a vinice s co nejrozmanitějším druhovým zastoupením rostlin a živočichů. IP jsou proto typickým opatřením podporující mimoprodukční funkce zemědělské výroby, jsou tedy plně v souladu s cíli nařízení Rady (ES) č. 1257/1999, k jehož „provedení“ bylo přijato i nařízení vlády č. 242/2004 Sb.

Přehled podopatření

A. Ekologické zemědělství

Ekologické zemědělství (EZ) je systém hospodaření šetrný k životnímu prostředí. Pravidla pro chov hospodářských zvířat a pěstování rostlin v EZ jsou v ČR ošetřena zákonnou právní úpravou, zákonem č. 242/2000 Sb., (ve znění zákona č. 320/2002 Sb.) o EZ, a prováděcím právním předpisem – Vyhláškou Ministerstva zemědělství č. 53/2001 Sb. (naposledy pozměněné č.174/2004 Sb.). Rozsahem řešených problémů je zákon plně slučitelný s nařízením Rady (EHS) č. 2092/1991 a nařízením Rady (ES) č.1804/1999.

Podopatření EZ je horizontálně uplatňováno na celém území ČR a je kombinovatelné se všemi tituly ostatních podopatření.

Tab. 13: Očekávaný rozsah zájmu – podopatření Ekologické zemědělství

Titul	Možný rozsah	Očekávaný rozsah	Cílenost
Ekologické zemědělství	výměra ZPF v ČR	375 000 ha	Zemědělská půda ČR

Pramen: MZe (2004)

Na podopatření EZ bylo zažádáno o dotaci ve výši 311 mil. Kč na plochu 232 tis. ha. EZ je v největším rozsahu realizováno v regionech s vysokým podílem travních porostů na zemědělské půdě.

B. Celofaremní podopatření: Ošetřování travních porostů

Zemědělci vstupující do titulů tohoto podopatření se zavazují plnit podmínky podopatření v rozsahu veškerých ploch, které obhospodařují v době vstupu do titulu. Znamená to, že pokud se zemědělec účastní celofaremního podopatření, ošetřuje veškeré plochy travních porostů dle předepsaných postupů.

Tab. 14: Očekávaný rozsah zájmu – podopatření Ošetřování travních porostů

Titul	Možný rozsah	Očekávaný rozsah	Cílenost
Ošetřování travních porostů	900 000 (ha)	750 000 (ha)	Travní porosty v ČR

Pramen: MZe (2004)

Na podopatření Ošetřování travních porostů bylo celkově zažádáno o dotace ve výši 1 910 mil. Kč. na ploše 723 tis. ha

Celkově lze konstatovat, že opatření, co do rozsahu realizace, splnilo očekávání.

Úspěšnost tohoto podopatření v jednotlivých regionech je zapříčiněna zejména relativně vysokým podílem a výměrou TP (nižším zorněním) a zároveň je zde dána možnost kombinovatelnosti s podporami LFA oblastí.

C. Podopatření péče o krajinu

Toto podopatření zastrešuje řadu titulů vhodných pro speciální podmínky jednotlivých stanovišť, pro které byl vždy vypracován management ošetřování odpovídající daným specifikám a potřebám. Tituly jsou přesně cíleny a mohou být uplatňovány jen na část zemědělcem obhospodařovaných ploch.

Tab. 15: Očekávaný rozsah zájmu – podopatření Péče o krajinu

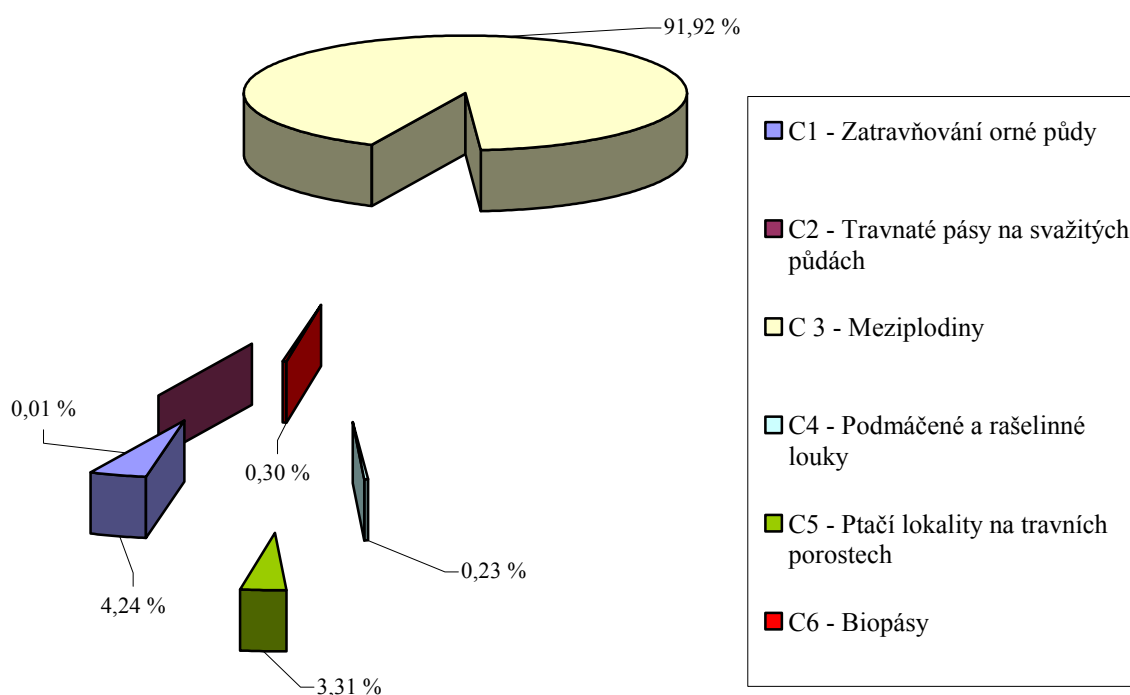
Titul	Možný rozsah (ha)	Očekávaný rozsah (ha)	Cílenost
Zatravnění orné půdy	1 000 000	20 200	Zranitelné půdy (svažitě, propustné)
Tvorba travnatých pásů na svažích	40 000	20 000	Svažitě půdy
Pěstování meziplojin	150 000	60 000	Orné půdy (především zranitelné)
Trvale podmáčené a rašelinné louky	5 000	2 000	Podmáčené louky
Ptačí lokality na TP	20 000	12 000	Vymezené hnízdní lokality
Biopásy	150 000	15 000	Volně žijící živočišné druhy

Pramen: MZe (2004)

Na podopatření Péče o krajinu bylo celkem zažádáno o dotace ve výši 987,75 mil. Kč na celkovou výměru 211 tis. ha. Toto podopatření obsahuje dotační tituly, které mohou být realizovány jak v úrodných oblastech, tak i v oblastech LFA.

Zájem o podopatření Péče o krajinu byl téměř dvojnásobný oproti očekávání. Podopatření Péče o krajinu se skládá z šesti titulů, z kterých nejvíce finančních prostředků (téměř 92 %) směřovalo do žádostí o titul Meziplojiny.

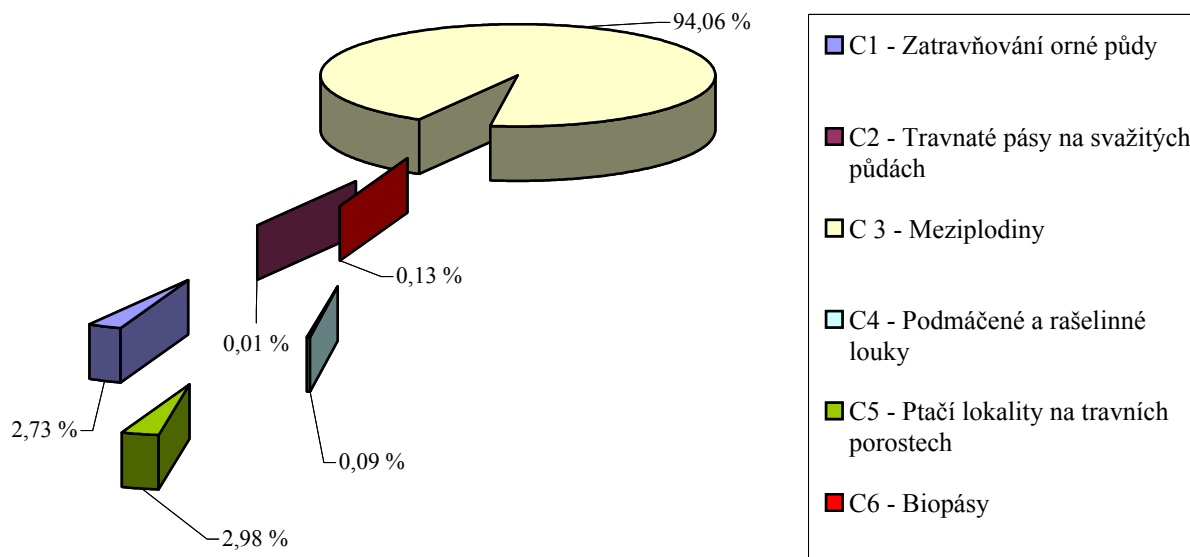
Graf 6 Přehled o zažádaných dotacích na podopatření Péče o krajinu v roce 2004

Pramen: IS SZIF (k 31. 12. 2004)

Na podopatření Péče o krajinu bylo celkem zažádáno na plochu cca 211 tis. ha, což je 18 % z plochy realizovaných AEO. Největší část plochy podopatření Péče o krajinu – 94 % zaujímá plocha titulu Meziplodiny, který byl realizován na ploše větší než 198 tis. ha.

Graf 7 Přehled o ploše v ha, na kterou bylo zažádáno – podopatření Péče o krajinu v roce 2004

Pramen: IS SZIF (k 31. 12. 2004)

Tab. 16: Přehled o zažádaných dotacích a ploše v ha na podopatření Péče o krajinu v roce 2004

Podopatření AEO – Péče o krajinu	Celkem zažádáno o dotaci (Kč)	Plocha (ha)
C1 – Zatravňování orné půdy	41 836 577,10	5 756,64
C2 – Travnaté pásy na svažitéch půdách	123 003,20	13,03
C3 – Meziplodiny	907 979 000,20	198 248,69
C4 – Trvale podmáčené a rašelinné louky	2 237 411,00	184,91
C5 – Ptačí lokality na travních porostech	32 645 562,50	6 282,48
C6 – Biopásy	2 928 671,30	275,51
Celkem	987 750 225,30	210 761,26

Pramen: IS SZIF (k 31. 12. 2004)

C1 Zatravňování orné půdy

Lze předpokládat, že titul Zatravňování orné půdy byl prováděn především v oblastech LFA, protože na tyto travní porosty lze čerpat dotace také podle nařízení vlády č. 241/2004 Sb., o podmínkách provádění pomoci méně příznivým oblastem a oblastem s ekologickými omezeními.

Na titul Zatravňování orné půdy bylo zažádáno o dotaci převyšující 41,8 mil. Kč, na výměru přes 5 756 ha. Tento titul nenaplnil očekávání. Pravděpodobným důvodem je obecný stav v ČR, kdy uživatelé půdy hospodaří cca z 90 % na pronajaté půdě. Se zatravněním souvisí přesné zakreslení zatravněných ploch do map (LPIS), což přináší určité problémy a navíc není zatravnění bez problémů přijímáno vlastníky půdy. Je určitá obava zemědělců z převádění orné půdy na travní porosty, neboť je to chápáno jako jakési znehodnocení pozemku. Zemědělci a zejména vlastníci pozemků mají obavu z toho, že jim nebude umožněno zpětně převést tyto travní porosty na ornou půdu, aniž by ztratili nárok na dotace.

C2 Tvorba travnatých pásů na svažitéch půdách

Nejmenší objem finančních prostředků ve výši cca 123 tis. Kč byl požadován na titul Travnaté pásy na svažitéch půdách, kde se dotace týkala pouze 13 ha. Za důvod, proč byl tento titul tak málo využit, lze pokládat především to, že katastry jednotlivých obcí jsou po proběhlých změnách ještě „neustálené“. Komplexní pozemkové úpravy, které by daly předpoklad k takovým zásahům do terénu, jako jsou travnaté pásy, které by plnily skutečně a dlouhodobě svůj účel, neprobíhají dostatečným tempem. V mnohých katastrech je stále ještě problém s neujasněnými vlastnickými vztahy, a proto se tento titul logicky realizuje pouze tam, kde jsou pro to vytvořeny předpoklady, ze kterých za zásadní lze považovat ukončené komplexní pozemkové úpravy.

C3 Pěstování meziplodin

Jako jeden z mála titulů na orné půdě byl titul Meziplodiny úspěšnější především v regionech s vyšší výměrou orné půdy. Zájem o tento titul způsobil přečerpání rozpočtu na AEO, na titul Meziplodiny bylo zažádáno o cca 908 mil. Kč.

C4 Trvale podmáčené louky a rašelinné louky

Co se týká titulu Trvale podmáčené a rašelinné louky, jde o opatření, které lze realizovat na vymezených lokalitách o celkové výměře cca 2 000 ha. V roce 2004 bylo zažádáno na cca 10 % této plochy. Plocha realizovaná v jednotlivých regionech je závislá na velikosti plochy vymezených lokalit. K dalšímu navýšení těchto ploch dojde zřejmě až po důkladné osvětové a poradenské činnosti. Na tento titul bylo zažádáno o dotaci vyšší než 2,2 mil. Kč, na plochu 184,9 ha.

C5 Ptačí lokality na TP

Dále následuje titul Ptačí lokality na travních porostech, kde bylo zažádáno o více než 32,6 mil. Kč na výměře 6 282 ha. Oproti očekávání byla úspěšnost tohoto titulu přibližně poloviční. Jde o zcela nový titul, který nebyl v předchozích předvstupních dotačních titulech využíván. Úspěšnost tohoto titulu pro budoucnost spočívá v osvětové práci pracovníků resortu i pracovníků ochrany přírody. Plošné uplatnění v rámci republiky je dáno rozmístěním těchto vymezených území.

C6 Biopásy

Titul Biopásy zaznamenal malou úspěšnost. Příčiny neúspěchu lze spatřovat zřejmě ve vyšší komplikovanosti při obhospodařování těchto půdních bloků, navíc se zde přidává problém silného zaplevelení samotných biopásů. Mimoto jde opět o zcela nový titul, s jehož realizací nemají zemědělci praktické zkušenosti a proto rozvoj tohoto titulu bude do budoucna záviset na osvětové a poradenské činnosti. Na tento titul bylo zažádáno o dotaci ve výši cca 2,9 mil. Kč na plochu 275,5 ha.

D. Zonální podopatření: Osevní postup v ochranných zónách jeskyní

Titul obsažený v tomto podopatření je zacílen pouze na konkrétní území ve vybrané CHKO a má za úkol řešit specifické požadavky dané lokality na její obhospodařování.

Tab. 17: Očekávaný rozsah zájmu – podopatření Osevní postup v ochranných zónách jeskyní

Titul	Možný rozsah (ha)	Očekávaný rozsah (ha)	Cílenost
Osevní postup v ochranných zónách jeskyní	200	150	Orná půda nad krasovými jevy

Pramen: MZe (2004)

Tab. 18: Přehled o zažádaných dotacích a ploše v ha na podopatření Osevní postup v ochranných zónách jeskyní v roce 2004

Regiony	Celkem zažádáno o dotaci v roce 2004 – D (tis. Kč)	Plocha (ha)
Jihovýchod	26,06	48,26
Celkem	26,06	48,26

Pramen: IS SZIF (k 31.12.2004)

Toto zonální podopatření se vztahuje pouze na území CHKO Moravský kras, které se nachází v regionu Jihovýchod. Bylo zde požádáno o dotace ve výši 26 tis. Kč na 48,2 ha, tzn., že podopatření se uplatnilo na cca 25 % plochy, která je pro toto podopatření vymezena. Na většině zbylých vymezených ploch jsou uplatňovány dohody z programu SAPARD.

Lesnictví

Legislativní rámec

Opatření bylo navrženo ve shodě s článkem 31 nařízení Rady (ES) č. 1257/1999 a nařízením Komise (ES) č. 445/2002 (novelizované nařízením Komise (ES) č. 817/2004). Legislativně je toto opatření upraveno nařízením vlády č. 308/2004 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování dotací na zalesňování zemědělské půdy a na založení porostů rychle rostoucích dřevin na zemědělské půdě určených pro energetické využití (NV 308).

Toto opatření se skládá ze dvou podopatření, které žadatel může využít nezávisle na sobě, a to z podopatření Zalesňování zemědělské půdy a podopatření Založení porostů rychle rostoucích dřevin (RRD) na zemědělské půdě určených pro energetické využití.

A. Zalesňování zemědělské půdy

Cíle podopatření

- trvalé snížení výměry zemědělsky obdělávaných půd,
- rozšíření zalesněných ploch a posílení biodiverzity krajiny,
- posílení dimenze trvalé udržitelnosti venkovského prostoru,
- změna struktury zemědělských farem s cílem zajištění jiných příjmů formou diverzifikace jejich aktivit,
- zlepšení ekologické rovnováhy venkovského prostoru.

Zalesňování zemědělských pozemků, na kterých je zemědělské hospodaření problematické, patří k jedněm z nevhodnějších řešení při využívání těchto pozemků a jako kontinuální program je podporováno již od roku 1994.

B. Založení porostů rychle rostoucích dřevin určených pro energetické využití

Cíle podopatření

- snížení výměry zemědělské půdy využívané k produkci potravin,
- snížení produkce skleníkových plynů zvýšením podílu obnovitelných zdrojů na celkových zdrojích energie,
- snížení imisí (zejména oxidů síry) ze spalování fosilních paliv,
- zvýšení biodiverzity a zlepšení ekologické rovnováhy krajiny,
- zlepšení sociálních a ekonomických podmínek venkovského prostoru,
- zajištění stabilnější finanční situace zemědělských farem změnou struktury příjmů formou diverzifikace podnikatelských aktivit.

Zájem o využití tohoto dotačního titulu postupně narůstá a jeho využívání je přímo závislé na podpoře a rozvoji výstavby kotelen využívajících obnovitelné zdroje energie.

Zakládání RRD bylo podporováno již v rámci národního programu podpor, a to od roku 2000.

Pozn. v roce 2004 nebylo na opatření Lesnictví vypláceno.

Tab. 19: Očekávaný rozsah finančních prostředků na opatření Lesnictví v mil. Kč (v současných cenách)

Rok	2005		2006		Celkem	
	celkem veřejné zdroje	z toho příspěvek EU	celkem veřejné zdroje	z toho příspěvek EU	celkem veřejné zdroje	z toho příspěvek EU
Podpora	214,873	171,898	292,210	233,768	507,083	405,666

Pramen: MZe (2004)

Podávání žádostí o zařazení do opatření Lesnictví bylo ukončeno 15. června 2004.

Na opatření Lesnictví v roce 2004 zažádalo celkem 371 žadatelů. Celková zalesněná plocha zemědělských pozemků v podopatření Zalesňování zemědělské půdy byla 570 ha a bylo zažádáno o dotaci ve výši 58 521 tis. Kč. RRD byly vysázeny na ploše 91 ha a bylo zažádáno o dotaci ve výši 5 971 tis. Kč. Tabulka 20 znázorňuje přehled o zažádaných dotacích v roce 2004 dle podopatření.

Narizení vlády č. 308/2004 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování dotací na zalesňování zemědělské půdy a na založení porostů rychle rostoucích dřevin na zemědělské půdě určených pro energetické využití, bylo uvedeno v platnost vstupem ČR do EU, tedy krátce před datem podávání žádostí o zařazení do programu na zalesnění (15. června) a možností podávání oznámení o tzv. „jarním“ zalesnění zemědělské půdy do 30. června. Vzhledem ke složitému administrativnímu procesu zajišťování potřebných povolení a stanovisek, které se přikládají k žádosti o zařazení do programu na zalesňování, se žadatelé zřejmě nestačili dostatečně zorientovat v novém postupu při vyřizování administrace týkající se tohoto typu dotací. Z očekávaného rozsahu zalesnění na celé programovací období 2004–2006 (6 600 ha) bylo v roce 2004 zažádáno o zalesnění na necelých 10 % této rozlohy.

Výsaz RRD zaznamenal v roce 2004 výrazný nárůst oproti předcházejícím letům. Z očekávaného rozsahu 150 ha založení porostů RRD na celé programovací období 2004–2006 bylo zažádáno již v tomto roce o dotace na 2/3 této plánované rozlohy. Bylo to způsobeno zřejmě nejen výší poskytované podpory, ale také tím, že se v ČR začíná otevírat trh s nefosilními palivy a také tím, že dosavadní zdroje odpadních surovin vhodných ke spalování (piliny, kůra apod.) jsou již z velké části vyčerpány a přitom se veřejnost přesvědčuje o vhodnosti používání těchto ekologických paliv.

Tab. 20: Přehled o zažádaných dotacích v Kč na opatření Lesnictví v roce 2004

Lesnictví	Celkem zažádáno o dotaci (tis. Kč)	Příspěvek EAGGF (tis. Kč)
Jehličnatý	10 660	8 465
Listnatý	11 946	9 557
Smíšený	35 915	28 732
Rychle rostoucí dřeviny	5 971	4 777

Pramen: IS SZIF (k 31. 12. 2004)

Tab. 21: Přehled o ploše v ha, na kterou bylo zažádáno v opatření Lesnictví v roce 2004

Založení porostu	Plocha (ha)		
	soukromé subjekty	veřejné subjekty	celkem
Jehličnatý	80	30	110
Listnatý	46	61	107
Smíšený	265	88	353
Celkem zalesňování zemědělské půdy	391	179	570
Rychle rostoucí dřeviny	76	15	91
Celkem	467	194	661

Pramen: IS SZIF (k 31. 12. 2004)

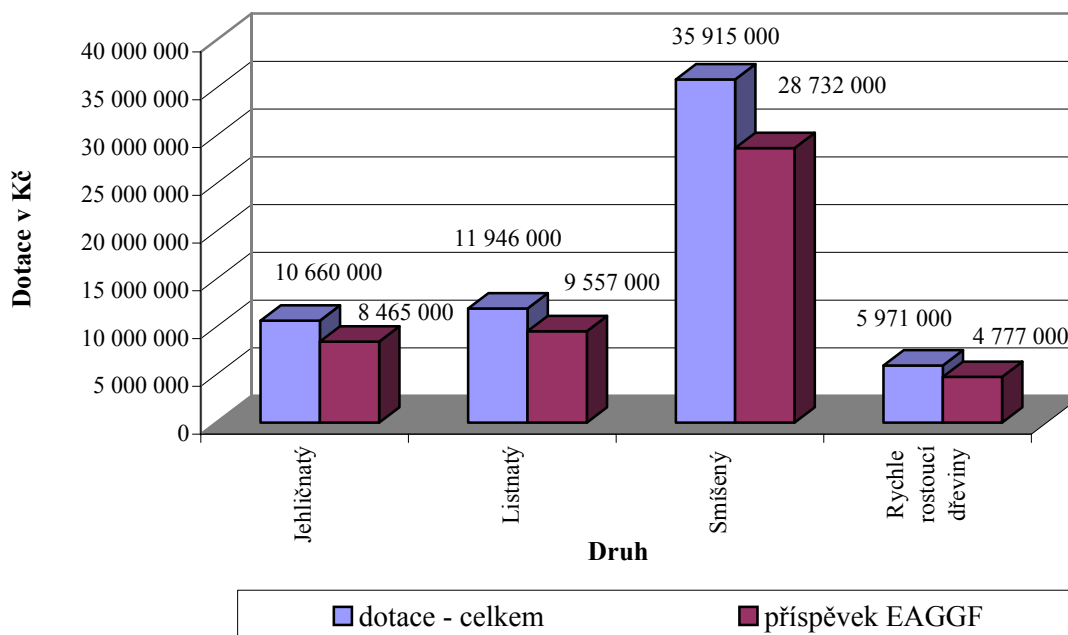
Pozn.: Posouzení a následné rozdělení porostů na jehličnaté a listnaté je stanoveno podle závazných monitorovacích tabulek navržených EK, kde se za jehličnatý nebo listnatý porost v jednotlivém bloku/dílu považuje takový, ve kterém je méně než 25 % zastoupení druhého druhu. Při vyšším zastoupení jednoho druhu porostu je posuzován porost jako smíšený.

Na opatření Lesnictví se podílely ze 71 % soukromé subjekty a z 29 % veřejné subjekty. V druhové skladbě zaujímají 53 % smíšené lesy, jehličnaté lesy 17 %, listnaté lesy 16 % a rychle rostoucí dřeviny 14 %.

Graf 8

Přehled o zažádaných dotacích na opatření Lesnictví dle druhů v roce 2004

Pramen: IS SZIF (k 31.12.2004)

Zakládání skupin výrobců

Legislativní rámec

Opatření Zakládání skupin výrobců (ZSV) bylo navrženo ve shodě s článkem 33 d nařízení Rady (ES) č. 1257/1999 (pozměněné Přístupovou smlouvou) a nařízením Komise (ES) č. 445/2002 (novelizované nařízením Komise (ES) č. 817/2004)

Cíle opatření

- vytvořit podmínky pro skupiny zemědělských prvovýrobců tak, aby byly konkurenceschopné v podmínkách jednotného trhu EU,
- zakládání skupin zemědělských výrobců a jejich sdružení za účelem společného odbytu základních zemědělských výrobků,
- přizpůsobení zemědělských výrobků těchto skupin výrobců tržním požadavkům velkoobchodních výkupců a zpracovatelů,
- zvyšování přidané hodnoty společné produkce a jejího lepšího zhodnocení přípravou dodávek, tříděním, skladováním, jednotnou kvalitou a centralizací prodeje,
- stanovení společných pravidel pro informace mezi odbytovými organizacemi výrobců a odběrateli o výrobě, plynulosti dodávek během celého roku (sezónnost produkce).

V roce 2004 nebylo opatření ZSV realizováno.

Opatření bude od roku 2005 realizováno nařízením vlády č. 655/2004 Sb., o stanovení podmínek pro zařazení skupin výrobců zajišťujících společný odbyt vybraných zemědělských komodit, do programu zakládání skupin výrobců a o stanovení podmínek pro poskytování dotace k podpoře jejich činnosti.

Technická pomoc

Legislativní rámec

Opatření Technická pomoc bylo navrženo ve shodě s článkem 33 e nařízení Rady (ES) č. 1257/1999 (pozměněné Přístupovou smlouvou) a nařízením Komise (ES) č. 445/2002 (novelizované nařízením Komise (ES) č. 817/2004).

Cíle opatření

- vytvořit systém monitorování HRDP,
- zajistit účinné monitorování HRDP,
- zajistit hodnocení HRDP nezávislým hodnotitelem,
- zajistit tok informací mezi ČR a EU o naplňování HRDP,
- zajistit dostatečnou informovanost potenciálních žadatelů a ostatních partnerů o možnosti účasti v HRDP,
- zajistit poradenskou konzultaci před podáním žádosti a v průběhu plnění programu,
- informovat veřejnost o roli EU v HRDP.

V roce 2004 nebylo opatření Technická pomoc realizováno.

Předpokládá se, že toto opatření bude realizováno v roce 2005.

4 VYHODNOCENÍ

4.1 Vyhodnocení provádění Plánu rozvoje venkova

Na tři opatření (PUZČ, ZSV a Technická pomoc) nebyla v roce 2004 podána ani jedna žádost o poskytnutí dotace z toho důvodu, že tato opatření nebyla v roce 2004 realizována.

V opatření LFA bylo skutečně zažádáno o více než 2,88 mld. Kč, což představuje nedočerpání prostředků o 8,9 %. V opatření Lesnictví bylo zažádáno v roce 2004 o více než 64 mil. Kč, což představuje nedočerpání plánovaných prostředků o 56,78 %. Zcela opačná situace nastala u opatření AEO, kde v roce 2004 bylo zažádáno o dotaci ve výši 3,2 mld. Kč a došlo tak k přečerpání plánovaných prostředků o 5,9 %.

Tab. 22: Plánované a skutečné čerpání prostředků na HRDP v roce 2004

Opatření HRDP	Celkem zažádáno o dotaci v roce 2004 (Kč)	Schválené finanční prostředky na rok 2004 (Kč)	Procentní rozdíl mezi zažádanou dotací a plánovanou dotací
PUZČ	0,00	70 214 400,00	-100,00 %
LFA	2 881 687 207,42	3 163 273 200,00	-8,90 %
AEO	3 208 351 363,10	3 029 490 600,00	5,90 %
Lesnictví	64 491 430,92	149 205 600,00	-56,78 %
ZSV	0,00	48 272 400,00	-100,00 %
Technická pomoc	0,00	30 718 800,00	-100,00 %
Celkem	6 154 530 001,44	6 491 175 000,00	-5,19 %

Pramen: MZe (2004)

Z celkové částky plánované na HRDP na rok 2004 (6,49 mld. Kč) bylo skutečně zažádáno o více než 6,15 mld. Kč, což znamená nedočerpání prostředků o 5,19 %.

Nové členské státy, mezi které patří ČR, uplatňují pro zkrácené programovací období 2004–2006 specifický finanční nástroj TRDI (Transitional rural development instrument). Odlišuje se od procesu financování v rámci záruční sekce EAGGF, která ve státech EU 15 financuje programy rozvoje venkova. Prakticky to znamená, že se administrace neřídí dle pravidel pro záruční sekci fondu EAGGF (Guarantee), ale dle modifikovaných pravidel podobných orientační části EAGGF (Guidance). TRDI umožňuje např. aplikaci pravidla N+2, jinou četnost zasílání žádostí o platby Komisi atd. Použití pravidla N+2 znamená, že závěrečné vyúčtování za období 2004–2006 bude reálně provedeno k 31. 12. 2008. Prostředky alokované na rok 2004, které ČR nevyčerpala, jsou automaticky dle pravidla N+2 realokovány na rok 2005.

4.2 Problémy a návrhy řešení

Problémy

- Většina zemědělců zcela nepochopila filosofii AEO, zejména na plnění managementu ve vazbě na pětiletý závazek (zcela nové kritérium). Chápují AEO obdobně jako Přímé platby a domnívají se, že přihlášení do programu zaručuje jisté peníze!
- V ČR je vysoký podíl pronajaté půdy (cca 90 %) a existuje určitá obava zemědělců z převádění orné půdy na TP, neboť je to chápáno jako jakési znehodnocení pozemku ve vazbě na dotaci.
- V roce 2004 došlo k určitému zpoždění toku informací mezi orgány zajišťujícími realizaci programu HRDP a žadateli z důvodu administrativně náročných příprav vstupu ČR do EU.
- Žadatelé si stěžují na přílišnou „tvrdost“ AEO, velkou komplikovanost AEO a zároveň na jejich nedostačující flexibilitu, vycházející z nařízení Rady (ES) č. 1257/1999 a z prováděcích předpisů.
- Nesoulad katastrálních map založených na vlastnických vztazích k půdě s mapami LPIS založených na uživatelských vztazích k půdě (výměra i hranice). Např. opatření Lesnictví – projekt na zalesnění se vypracovává na pozemek podle katastrální mapy, popř. geometrického zaměření, ale dotace se poskytují na půdní bloky dle LPIS.

Návrhy řešení

- zlepšení komunikační strategie směrem k žadateli,
- snaha o zjednodušení národní legislativy, která implementuje jednotlivá opatření nařízení Rady (ES) č. 1257/1999.

4.3 Finanční tabulka

V rozhodnutí Komise č. 2004 CZ 06G DO 001, které schvaluje programový dokument HRDP ČR pro období 2004–2006, je stanoven celkový roční příspěvek ES a tabulka s předběžnými finančními údaji pro Program rozvoje venkova podle jednotlivých opatření. V tabulce 23 jsou uvedeny schválené finanční částky dle PD HRDP ČR pro období 2004–2006.

Podle schváleného programového dokumentu HRDP byl plánovaný finanční rámec na rok 2004 celkem 6,49 mld. Kč. Z tohoto rámce na opatření Předčasné ukončení zemědělské činnosti bylo plánováno více jak 70,2 mil. Kč, na opatření Méně příznivé oblasti a oblasti s environmentálními omezeními bylo naplánováno 3,16 mld. Kč, na Agroenvironmentální opatření bylo naplánováno více než 3,02 mld. Kč. Pro opatření Lesnictví byla naplánovaná částka ve výši 149 mil. Kč, pro opatření Zakládání skupin výrobců bylo plánováno více než 48,2 mil. Kč a zbývající finanční prostředky byly plánovány na opatření Technická pomoc (30,7 mil. Kč). Čerpání finančních prostředků na program SAPARD z Plánu rozvoje venkova je umožněno nařízením Komise (ES) č. 141/2004. Na toto opatření však nebylo plánováno žádné čerpání z prostředků schválených na program HRDP.

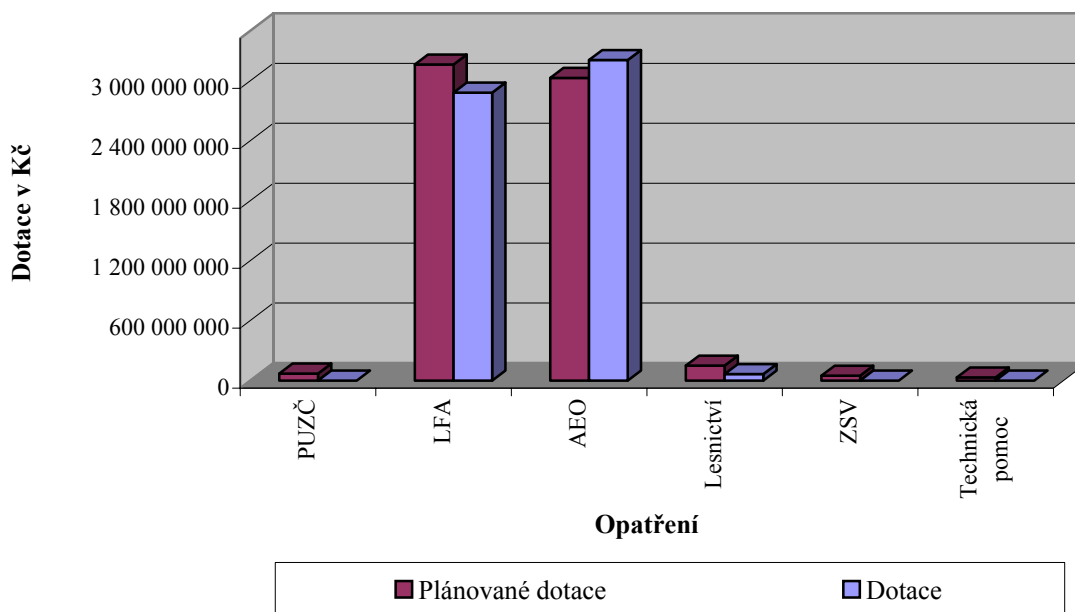
Tab. 23: Přehled plánovaného financování HRDP (2004–2006) v Kč

	2004	2005	2006	Celkem	Z toho příspěvek EU
Předčasné ukončení zemědělské činnosti	70 214 400	94 096 200	118 041 600	282 352 200	225 881 760
Méně příznivé oblasti a oblasti s environmentálními omezeními	3 163 273 200	3 233 265 000	3 291 967 800	9 688 506 000	7 750 804 800
Agroenvironmentální opatření	3 029 490 600	3 593 527 200	4 029 696 000	10 652 713 800	8 522 171 040
Lesnictví	149 205 600	214 872 600	292 210 200	656 288 400	525 030 720
Zakládání skupin výrobců	48 272 400	62 932 200	73 044 600	184 249 200	147 399 360
Technická pomoc	30 718 800	35 806 800	45 664 800	112 190 400	89 752 320
SAPARD	0	0	0	0	0
Celkem	6 491 175 000	7 234 500 000	7 850 625 000	21 576 300 000	17 261 040 000

Pramen: MZe (2004)

Graf 9

Přehled plánovaných a zažádaných dotací v roce 2004

Pramen: IS SZIF (k 31. 12. 2004)

5 ADMINISTRACE A KONTROLA

5.1 Platební agentura

V České republice byla zřízena pouze jedna platební agentura (PA) – Státní zemědělský intervenční fond (SZIF), která byla akreditována dne 30. 4. 2004 Ministerstvem financí ČR jako PA pro provádění opatření SZP financované ze záruční sekce EAGGF podle čl. 1, odst. 6 nařízení Komise (ES) č. 1663/1995. SZIF administruje a provádí kontroly a vyplácení jednotlivých opatření HRDP. Skládá se z jednoho centrálního pracoviště a v regionech NUTS II se nacházejí regionální pracoviště SZIF – 7 regionálních pracovišť.

Činnost PA (SZIF) se řídí těmito právními předpisy:

- zákonem č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů (zákon o SZIF), ve znění zákona č. 128/2003 Sb. a zákona č. 85/2004 Sb.,
- zákonem č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění zákona č. 62/2000 Sb., zákona č. 307/2000 Sb., zákona č. 128/2003 Sb., a zákona č. 85/2004 Sb.,
- nařízením Rady nebo Evropské komise,
- nařízením vlády vydanými k provedení zákona č. 256/2000 Sb., a zákona č. 252/1997 Sb.

Platební agentura vykonává v souvislosti s výdaji ze záruční sekce fondu EAGGF tři základní platební funkce:

- potvrzování (schvalování) plateb,
- vlastní provádění plateb,
- vyúčtování platby.

Regionální pracoviště NUTS II

Regionální pracoviště PA se nacházejí na úrovni statistické jednotky NUTS II a mají sídla v Praze – pro Prahu a Střední Čechy, v Českých Budějovicích, v Ústí nad Labem, Hradci Králové, Brně, Olomouci a v Opavě.

Regionální pracoviště PA zajišťují tyto zásadní činnosti:

- administrativa (evidence pošty, sběr informací ze ZA-PÚ MZe, pokladní činnost),
- poradenská, konzultační a informační činnost včetně metodického řízení ZA-PÚ MZe v daném regionu,
- administrace žádostí o podpory z opatření HRDP,
- řízení kontrol na místě u žadatele/příjemce pomoci.

5.2 Administrace žádostí v roce 2004

Základní popis administrace jednotlivých opatření

Administrace opatření HRDP využívá, pokud to charakter opatření umožní, administrativních postupů integrovaného administrativního a kontrolního systému (IACS), tzn. strukturu žádostí, postupu jejího zpracování, kontroly, vazby na externí registry apod.

V rámci operačního manuálu byl vytvořen postup administrace každého opatření včetně popisu činností v oblastech příjmu žádostí, samotného zadministrování žádosti, všech typů kontrol až po vyplacení prostředků na základě vystavených rozhodnutí včetně případných sankcí v případě pochybení žadatele.

V případě, kdy se jedná o víceletou podporu, platby následující po platbě provedené v roce, kdy byla předložena žádost o zařazení do programu, se uskuteční na základě roční žádosti o platbu. První rok je žadateli vydáno rozhodnutí o zařazení do víceletého programu s tím, že má až do skončení oboustranného závazku povinnost plnit závazky vyplývající z daného opatření z vydání rozhodnutí, vydaného první rok.

Kontroly počátečních žádostí o účast v režimu podpor a následných žádostí o platbu jsou prováděny způsobem, který zaručuje účinné ověření souladu s podmínkami pro poskytování podpor.

Jsou stanoveny přiměřené metody a prostředky pro ověřování každého podpůrného opatření a určeny subjekty podléhající kontrolám. Samotné kontroly na místě jsou organizovány a prováděny z Regionálního odboru PA (z úrovně NUTS II), které připravují plán kontrol na základě výběru kontrolovaných subjektů (výběr se provádí na národní úrovni).

5.3 Kontroly

Kontrolní systém, tak jak je navržen v kapitole 4.6 PD HRDP ČR pro období 2004–2006, zahrnuje jednak kontroly před vyplácením – v souladu s nařízením Komise (ES) č. 445/2002 (novelizovaném nařízením Komise (ES) č. 817/2004) a jednak speciální hloubkové kontroly podle nařízení Rady (EHS) č. 4045/1989 (změněné nařízením Rady (ES) č. 2154/2002) o kontrole opatření tvořící součást systému financování záruční sekce EAGGF.

Za kontroly prováděné v souladu s novelizovaným nařízením Komise (ES) č. 445/2002 odpovídá Platební agentura (SZIF).

Kontroly před vyplácením zahrnují:

- administrativní a softwarové kontroly (včetně křížových kontrol),
- kontroly na místě,
- autorizace plateb.

Administrativní a softwarové kontroly

Kontroly jsou prováděny v souladu s nařízením Komise (ES) č. 1663/1995, nařízením Rady (ES) č. 1257/1999, novelizovaným nařízením Komise (ES) č. 445/2002 a národní legislativou. Kontroly jsou prováděny u všech žádostí vyčerpávajícím způsobem a ve vhodných případech zahrnují křížové kontroly, mimo jiné, i s údaji z IACS.

Kontroly na místě

Kontroly na místě se provádějí v souladu s hlavou III nařízení Komise (ES) č. 2419/2001 (novelizovaném nařízením Komise (ES) č. 796/2004) a národní legislativou. Provádějí se každý rok u nejméně 5 % příjemců (v roce 2004 byly „Fyzické kontroly na místě“ (FKNM) provedeny u cca 7 % žadatelů) a jsou rozloženy v průběhu roku podle analýzy rizik vyplývajících z každého opatření plánu rozvoje venkova. FKNM jsou prováděny terénními inspektory regionálních pracovišť PA na území daného regionu NUTS II.

Některé deklarované údaje (výměra a užití půdy) se nejprve kontrolují metodou dálkového průzkumu země (DPZ), která je založena na analýze aktuálních družicových snímků území.

Autorizace plateb

Autorizace plateb probíhá na úrovni příslušných regionálních pracovišť PA (NUTS II). Probíhá těsně před vydáním rozhodnutí a je zaměřena na věcnou a formální správnost průběhu administrace a ověřování správnosti výpočtu dotace.

Kontroly podle nařízení Rady (EHS) č. 4045/1989

Orgán vykonávající kontroly podle tohoto nařízení musí být organizován nezávisle na orgánech provádějící kontroly před vyplácením. Tyto speciální kontroly se provádějí pouze u opatření Zakládání skupin výrobců a Technická pomoc.

Administrativní a softwarovou kontrolou prošlo 100 % podaných žádostí. Procentní podíl provedených FKNM byl cca 7 % a převyšoval povinnou minimální hranici (5 %) stanovenou legislativou ES.

Ke dni 31. 12. 2004 bylo provedeno kontrolory SZIF u opatření LFA celkem 609 FKNM u žadatelů, kteří v roce 2004 podali žádost o poskytnutí vyrovnávacího příspěvku a 644 FKNM u žadatelů, kteří podali žádost o poskytnutí dotace za rok 2004 v opatření AEO.

Fyzické kontroly na místě budou pokračovat začátkem roku 2005.

U opatření Lesnictví proběhnou kontroly začátkem roku 2005.

Tab. 24: Kontroly provedené Platební agenturou ke dni 31. 12. 2004

Opatření HRDP	Softwarové kontroly v roce 2004 (%)	Fyzické kontroly na místě (FKNM)	% z celku fyzických kontrol v roce 2004
PUZČ*	–	–	–
LFA	100	609	7
AEO	100	644	7
Lesnictví	100	0	0
ZSV*	–	–	–
Technická pomoc*	–	–	–

* *budou realizovány od roku 2005*

Pramen: IS SZIF (k 31. 12. 2004)

5.4 Vyplácení

V roce 2004 bylo žadatelům v ČR v rámci programu HRDP skutečně vyplaceno **2,072 mld. Kč**. Vyplácení dotace proběhlo pouze u opatření LFA a tato finanční částka byla rozdělena 6 742 žadatelům.

Zbývající finanční prostředky (4,08 mld. Kč) z roku 2004 budou žadatelům vyplaceny v průběhu roku 2005.

Tab. 25: Přehled vyplacených finančních prostředků na HRDP ke dni 31. 12. 2004

Opatření HRDP	Vyplaceno (k 31. 12. 2004)	
	počet žádostí	tis. Kč
PUZČ	0	–
LFA	6 742	2 072 115
AEO	0	–
Lesnictví	0	–
ZSV	0	–
Technická pomoc	0	–
Celkem	6 742	2 072 115

Pramen: IS SZIF (k 31. 12. 2004)

Česká republika obdržela v roce 2004 zálohu na program HRDP z EU ve výši 10 % (tj. 54,28 mil. EUR) z celkového objemu finančních prostředků alokovaných na tento program ze záruční sekce EAGGF. Dne 27. 10. 2004 zaslala PA žádost o proplacení cca 31, 768 mil. EUR a tuto platbu Česká republika obdržela ve dvou splátkách do konce roku 2004 (cca 5 mil. EUR a cca 26,768 mil. EUR). *Následná žádost o platbu byla zaslána 17. 2. 2005.*

5.5 Registry

Registr zvířat

V ČR je pro potřeby dotační politiky do zemědělství z prostředků EU využíván Integrovaný registr zvířat (IRZv), který je v souladu s novelizovaným zněním zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství (v platném znění), a také v souladu s předpisy ES. IRZv je systém zajišťující evidenci zvířat, chovatelů a hospodářství, plemenářské informace, informace o ekologickém statutu zvířat a hospodářství, údaje o cizorodých látkách a porušení welfare, o SEUROP, o provedených kontrolách atd.

Do IRZv se přímo zapisují údaje o kontrolách prováděných ČPI a SVS ohledně označování a evidence hospodářských zvířat a o kontrolách prováděných ÚKZÚZ, které se týkají SEUROP. Dále IRZv přebírá údaje od SVS o monitoringu cizorodých látek a o porušení welfare. IRZv přebírá údaje od KEZu týkající se ekologického zemědělství.

Registr půdy

V ČR je pro potřeby dotační politiky do zemědělství z prostředků EU využíván Registr půdy (LPIS), který je v souladu s novelizovaným zněním zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, a také v souladu s předpisy ES.

LPIS eviduje zemědělsky využívané pozemky a je součástí IACS. Základní jednotkou evidence půdy je v souladu s novelou zákona o zemědělství půdní blok o minimální výměře 0,1 ha. Podle zákona o zemědělství půdní blok představuje souvislou plochu zemědělsky obhospodařované půdy, zřetelně v terénu oddělenou zejména lesním porostem, zpevněnou cestou, vodním tokem nebo zemědělsky neobdělávanou půdou. Půdní blok se může členit na díly půdního bloku, které představují souvislou plochu zemědělsky obhospodařované půdy jednoho druhu zemědělské kultury obhospodařované jedním uživatelem.

V registru půdy, jakožto v geografické databázi, jsou ke každému půdnímu bloku/dílu v počítačovém souboru evidovány jak popisné údaje (např. uživatel a kultura), tak informace o jeho umístění a tvaru. Každý půdní blok/díl v registru půdy má určenu svou výměru, která je vypočtena z grafického tvaru bloku/dílu.

Registr je využíván především pro administraci a kontrolu zemědělských dotací. Pro uživatele půdy představují data v registru referenční údaje, které využívá při vyplňování žádostí o dotace.

6 MONITORING A HODNOCENÍ

6.1 Monitoring

Podle základního legislativního předpisu ES nařízení Rady (ES) č. 1257/1999 články 43(1) a článek 48 a podle prováděcího nařízení Komise (ES) č. 445/2002 (změněné nařízením Komise (ES) č. 817/2004) článkem 61 je každý členský stát povinen zajistit sledování provádění programování rozvoje venkova a předkládat Komisi výroční hodnotící zprávy.

Vlastní monitoring

Monitorování je prováděno za pomoci společných monitorovacích indikátorů stanovených Komisí (D/761 FINAL: 01.2005) podle akreditovaných metod a monitorovacích indikátorů, které jsou stanoveny v PD HRDP v kapitole 2.8. Odbor Řídicí orgán HRDP MZe každoročně zpracovává na základě souhrnných údajů o implementaci jednotlivých opatření Výroční hodnotící zprávu za předcházející kalendářní rok. Při zpracování této zprávy tento odbor vychází zejména z podkladů předaných PA.

Biomonitoring

V roce 2004 proběhl biomonitoring nulového stavu AEO, který zahrnoval botanický monitoring, entomologický a na jaře 2005 ornitologický monitoring.

První monitorovací práce mohly v terénu začít na podzim roku 2004 až koncem září z toho důvodu, že se jedná o zkrácený kalendářní rok od 1. května 2004. Do této doby nebyla reálně dostupná informace o přesné lokalizaci nasmlouvaných podopatření/titulů. Smyslem úvodního monitoringu bylo podchycení výchozího stavu biodiverzity ekosystémů, u kterých se v rámci aktivit podporovaných programem HRDP očekávají pozitivní změny biodiverzity.

K jednotlivým podopatřením/titulům jsou přiřazeny odpovídající okruhy biomonitoringu:

- **Botanický monitoring** – A Ekologické zemědělství, B Ošetřování travních porostů, C1 Zatravňování orné půdy, C2 Tvorba travnatých pásů na svažitých půdách, C4 Trvale podmáčené louky a rašelinné louky.
- **Ornitologický monitoring** – B Ošetřování travních porostů, C2 Tvorba travnatých pásů na svažitých půdách, C4 Trvale podmáčené louky a rašelinné louky, C5 Ptačí lokality na TP, C6 Biopásy.
- **Monitoring bezobratlých** – A Ekologické zemědělství, C2 Tvorba travnatých pásů na svažitých půdách, C4 Trvale podmáčené louky a rašelinné louky, C6 Biopásy.

Z technického hlediska (velká rozloha nasmlouvaných ploch, probíhající uzavírání smluv) nebylo možné sledovat všechny lokality zařazené do jednotlivých titulů. Z tohoto důvodu probíhalo šetření prostřednictvím „případové studie“. Vybrány proto byly dostatečně početné sady lokalit, resp. půdních bloků, které zahrnují reprezentativní spektrum jednotlivých podopatření a jejich titulů.

Ornitologický průzkum vzhledem k pokročilé sezóně nezačal a bude zahájen na jaře roku 2005.

Na všech vybraných lokalitách byl proveden botanický průzkum, který měl za cíl podchycení podzimního aspektu. Na jednotlivých lokalitách bylo zjištěno od 0 (orná půda) do 38 rostlinných druhů. Hlavní práce budou probíhat na jaře roku 2005.

6.2 Hodnocení

Základním legislativním opatřením je nařízení Rady (ES) č. 1257/1999, články 48 a 49 a prováděcí nařízení Komise (ES) č. 445/2002 (změněné nařízením Komise (ES) č. 817/2004), články 62 až 65.

Pro program HRDP bylo provedeno předběžné hodnocení (ex-ante), jehož účelem bylo ověřit vhodnost navrhované strategie, priority a opatření, včetně finančních alokací.

Vzhledem ke zkrácenému programovacímu období (2004–2006) bude provedeno pro program HRDP pouze následné hodnocení (ex-post). Střednědobé hodnocení (mid-term) provedeno nebude v souladu s čl. 8 nařízení Komise (ES) č. 141/2004.

Následné hodnocení (ex-post) provádí nezávislí hodnotitelé na základě uznávaných postupů a toto hodnocení poskytuje odpovědi zejména na společné hodnotící otázky a indikátory definované Komisí (VI/8865/99-Rev., VI/12004/00, VI/43517/02).

Účelem následného hodnocení je především zjištění účinnosti a efektivity plánu rozvoje venkova v závislosti na vynaložených prostředcích. Vedle rozlišení na přímé a nepřímé dopady programu je třeba též rozlišovat vzájemné působení opatření programu. Hodnocení by také mělo posoudit úroveň administrativního procesu a shodu národního programu s cíly ES. Zpráva o následném hodnocení musí být doručena Komisi nejpozději do dvou let po skončení programovacího období.

7 SLUČITELNOST S POLITIKAMI SPOLEČENSTVÍ

Ministerstvo zemědělství zajišťuje soulad se závazky Smlouvy a konzistenci a kompatibilitu s politikami Společenství. Všechna navrhovaná opatření jsou konzistentní se SZP a všechna opatření respektují principy politiky životního prostředí. Poskytovaná finanční pomoc je v souladu se stanovenou intenzitou podpory a s limity, které jsou stanoveny příslušnými nařízeními Rady a Komise.

8 KROKY PŘIJATÉ K ZAJIŠTĚNÍ PUBLICITY HRDP

V průběhu roku 2004 byly k zajištění publicity zveřejněny informace převážně na internetových stránkách a dále pomocí seminářů. Cílem bylo seznámit odbornou zemědělskou veřejnost s úplně novým programem pro období 2004–2006 a vybranými opatřeními, jeho implementací, legislativou s ním spojenou, administrací opatření HRDP a výhledem do roku 2006. V období těsně po vstupu ČR do EU došlo k jistému zpoždění informačního toku směrem k žadatelům. Toto zpoždění bylo však během roku 2004 odstraněno.

Publikační činnost

Veškeré základní informace o HRDP a aktuální změny jsou umístěny na internetových stránkách Ministerstva zemědělství www.mze.cz v sekci dotace a programy. Zde jsou návštěvníkům portálu k dispozici:

- kompletní programový dokument HRDP v českém a anglickém jazyce,
- nařízení vlády k jednotlivým opatřením,
- metodiky pro provádění opatření,
- důležité termíny pro příjem žádostí,
- odkazy na stránky SZIF www.szif.cz, kde jsou dostupné veškeré informace týkající se administrativy, podávání žádostí a metodik provádění jednotlivých opatření.

Dále jsou všechny informace dostupné na portálu Ústavu zemědělských a potravinářských informací (dále jen ÚZPI) www.agroenvi.cz

Prostřednictvím ÚZPI vydalo Ministerstvo zemědělství pro potřeby Agrární komory, zemědělské veřejnosti a SZIF publikaci „HRDP“ v nákladu 500 ks.

Pro cílovou skupinu zemědělské veřejnosti byly Ministerstvem zemědělství vydány a následně distribuovány následující publikace:

- „Přímé finanční podpory na ochranu přírody v hospodářské krajině“ (v nákladu 2 000 ks),
- „Metodika k provádění agroenvironmentálních opatření“ (v nákladu 1 800 ks),
- „Nařízení vlády č. 308 včetně metodiky“ (v nákladu 1 500 ks),
- leták „Horizontální plán rozvoje venkova ČR pro období 2004–2006“.

Na internetovém portálu www.agroenvi.cz byla umístěna publikace „Ochrana životního prostředí“.

Ministerstvo životního prostředí vydalo ve spolupráci s MZe publikace „Agroenvironmentální programy České republiky“ a „Přímé finanční podpory na ochranu přírody v hospodářské krajině“ v nákladu 1 000 ks. Dále byl vydán celobarevný leták v nákladu 3 000 ks s názvem „Chrástal polní – pomozme mu přežít“.

ÚZPI vydalo pro odbornou veřejnost publikace „Leták www.agroenvi.cz“ a „Kartička web set“, obě v nákladu 10 000 ks.

V týdeníku Zemědělec byly průběžně uveřejňovány aktuality týkající se HRDP. Celkem v roce 2004 vyšlo 18 článků k problematice Horizontálního plánu rozvoje venkova.

Semináře a prezentace

V průběhu roku 2004 bylo prostřednictvím ÚZPI realizováno celkem 13 seminářů (plánováno bylo 6 seminářů). Na seminářích a přednáškách byli účastníci z řad odborné veřejnosti podrobně seznámeni s problematikou HRDP a vybranými opatřeními. Semináře byly organizovány v jednotlivých regionech sítí státních poradců, místními pobočkami AK a ZA-PÚ a středními zemědělskými školami.

MZe zorganizovalo během roku prezentace HRDP formou informačních stánků na výstavách TECH-AGRO (duben) a Země živitelka (srpen).

Tato Výroční hodnotící zpráva bude zpřístupněna široké veřejnosti umístěním na internetových stránkách www.mze.cz a bude publikována v tištěné podobě.

9 STRUČNÝ VÝHLED DO ROKU 2005

Na rok 2005 je naplánovaná změna programového dokumentu HRDP pro období 2004–2006. Jedná se o zavedení nového AEO podopatření **Integrované systémy pěstování ovoce a révy vinné**. Také dojde k zahájení příjmu žádostí o zařazení do opatření Zakládání skupin výrobců (ZSV) a Předčasné ukončení zemědělské činnosti (PUZČ). Na rok 2005 jsou naplánovány taktéž novely nařízení vlády č. 242/2004 Sb. (AEO) a nařízení vlády č. 241/2004 Sb. (LFA).

Na rok 2005 se předpokládá příjem cca 1000 nových žádostí o zařazení do AEO, přibližně 8 500 žádostí o vyrovnávací příspěvek na opatření LFA, zhruba 360 nových žadatelů u opatření Lesnictví. Odhady lze učinit u opatření PUZČ, kde se předpokládá 150 žadatelů o zařazení do opatření a zhruba 30 žadatelů o zařazení do opatření ZSV. V průběhu první poloviny roku 2005 budou žadatelům vyplaceny zbývající částky dotací z rok 2004. Jedná se přibližně o částku 4,08 mld. Kč.

Vzhledem k tomu, že v roce 2005 dojde k provedení plánované změny PD HRDP, jsou plánována četná školení a semináře k této problematice na centrální úrovni a také na úrovni územních obvodů ZA-PÚ. Budou vydány metodiky k provádění novelizovaných nařízení vlády č. 241/2004 Sb. a č. 242/2004 Sb.

10 SEZNAM TABULEK A GRAFŮ

Seznam tabulek

- Tab. 1 Vývoj HDP na obyvatele, počtu pracovníků v zemědělství a míry nezaměstnanosti
- Tab. 2 Podíl zemědělství, lesnictví a rybolovu na HPH (%)
- Tab. 3 Podnikatelská struktura zemědělských podniků (nad 3 ha)
- Tab. 4 Půda a její využití v roce 2004
- Tab. 5 Implementace opatření dle nařízení Rady (ES) č. 1257/1999
- Tab. 6 Přehled o zažádaných dotacích a ploše v ha podle programu HRDP v roce 2004
- Tab. 7 Očekávaný rozsah finančních prostředků v mil. Kč (v současných cenách)
- Tab. 8 Přehled o celkovém počtu zažádaných dotací na opatření LFA v roce 2004
- Tab. 9 Přehled o podporovaných ha a počtu podniků v LFA v roce 2004
- Tab. 10 Očekávaný rozsah finančních prostředků v mil. Kč (v současných cenách)
- Tab. 11 Přehled o zažádaných dotacích a ploše v ha na opatření AEO v roce 2004
- Tab. 12 Přehled o počtu závazků na opatření AEO v roce 2004
- Tab. 13 Očekávaný rozsah zájmu – podopatření Ekologické zemědělství
- Tab. 14 Očekávaný rozsah zájmu – podopatření Ošetřování travních porostů
- Tab. 15 Očekávaný rozsah zájmu – podopatření Péče o krajinu
- Tab. 16 Přehled o zažádaných dotacích a ploše v ha na opatření Péče o krajinu v roce 2004
- Tab. 17 Očekávaný rozsah zájmu – podopatření Osevní postup v ochranných zónách jeskyní
- Tab. 18 Přehled o zažádaných dotacích a ploše v ha na podopatření Osevní postup v ochranných zónách jeskyní v roce 2004
- Tab. 19 Očekávaný rozsah finančních prostředků na opatření Lesnictví v mil. Kč (v současných cenách)
- Tab. 20 Přehled o zažádaných dotacích v Kč na opatření Lesnictví v roce 2004
- Tab. 21 Přehled o ploše v ha, na kterou bylo zažádáno v opatření Lesnictví v roce 2004
- Tab. 22 Plánované a skutečné čerpání prostředků na HRDP v roce 2004
- Tab. 23 Přehled plánovaného financování HRDP (2004–2006) v Kč
- Tab. 24 Kontroly provedené Platební agenturou ke dni 31. 12. 2004
- Tab. 25 Přehled vyplacených finančních prostředků na HRDP ke dni 31. 12. 2004
- Tab. 26 Vývoj programu HRDP ČR pro období 2004–2006 v roce 2004
- Tab. 27 Stavy hospodářských zvířat (tis.ks)
- Tab. 28 Celkem zažádáno o dotaci na jednotlivá opatření HRDP v roce 2004 v Kč
- Tab. 29 Celkem zažádáno na plochu v ha na jednotlivá opatření HRDP v roce 2004
- Tab. 30 Porovnání podpory rozvoje venkova dle NV 505 a HRDP
- Tab. 31 Celkem zažádáno o dotaci v Kč a plocha v ha, na kterou bylo zažádáno na opatření LFA v roce 2004

- Tab. 32 Přehled o zažádaných dotacích a ploše v ha na opatření EZ v roce 2004
- Tab. 33 Přehled o zažádaných dotacích a ploše v ha na opatření Ošetřování travních porostů v roce 2004
- Tab. 34 Celkem zažádáno o dotaci v Kč na podopatření AEO (C1–C4) dle regionů NUTS II v roce 2004
- Tab. 35 Celkem zažádáno o dotaci v Kč na podopatření AEO (C5–C6) dle regionů NUTS II v roce 2004
- Tab. 36 Plocha v ha, na kterou bylo zažádáno na podopatření AEO dle regionů NUTS II v roce 2004
- Tab. 37 Celkem zažádáno o dotaci v Kč a plocha v ha, na kterou bylo zažádáno na opatření Lesnictví v roce 2004

Seznam grafů

- Graf 1 Celkem zažádáno o dotaci na HRDP v roce 2004
- Graf 2 Počet ha, na které bylo zažádáno – HRDP v roce 2004
- Graf 3 Přehled o zažádaných dotacích na opatření LFA v roce 2004
- Graf 4 Přehled o zažádaných dotacích na opatření AEO v roce 2004
- Graf 5 Počet ha na opatření AEO v roce 2004
- Graf 6 Přehled o zažádaných dotacích na podopatření Péče o krajinu v roce 2004
- Graf 7 Přehled o ploše v ha, na kterou bylo zažádáno – podopatření Péče o krajinu v roce 2004
- Graf 8 Přehled o zažádaných dotacích na opatření Lesnictví dle druhů v roce 2004
- Graf 9 Přehled plánovaných a zažádaných dotací v roce 2004
- Graf 10 Podnikatelská struktura zemědělských podniků
- Graf 11 Podíl zemědělství, lesnictví a rybolovu na HPH (%)
- Graf 12 Počet pracovníků v zemědělství
- Graf 13 Počet ha podpořených v programu HRDP v roce 2004
- Graf 14 Přehled o dotacích v programu HRDP v roce 2004
- Graf 15 Přehled dotací a počtu ha na opatření LFA dle regionů NUTS II v roce 2004
- Graf 16 Počet ha podpořených v jednotlivých typech opatření LFA v roce 2004
- Graf 17 Počet podporovaných podniků v jednotlivých typech LFA v roce 2004
- Graf 18 Přehled dotací a počtu ha na podopatření EZ dle regionů NUTS II v roce 2004
- Graf 19 Přehled dotací a počtu ha na podopatření Ošetřování travních porostů dle regionů NUTS II v roce 2004
- Graf 20 Přehled dotací a počtu ha na podopatření Péče o krajinu dle regionů NUTS II v roce 2004
- Graf 21 Přehled dotací na podopatření Péče o krajinu dle regionů NUTS II v roce 2004
- Graf 22 Počet ha podpořených v podopatření Péče o krajinu v roce 2004
- Graf 23 Přehled dotací v titulu Zatravňování orné půdy dle regionů NUTS II v roce 2004
- Graf 24 Počet podpořených ha na titul Zatravňování orné půdy dle regionů NUTS II v roce 2004
- Graf 25 Přehled dotací v titulu Travnaté pásy na svažitých půdách v roce 2004
- Graf 26 Počet podpořených ha v titulu Travnaté pásy na svažitých půdách v roce 2004

- Graf 27 Přehled dotací v titulu Meziplodiny dle regionů NUTS II v roce 2004
- Graf 28 Počet podpořených ha v titulu Meziplodiny dle regionů NUTS II v roce 2004
- Graf 29 Přehled dotací u titulu Podmáčené a rašelinné louky dle regionů NUTS II v roce 2004
- Graf 30 Počet podpořených ha v titulu Podmáčené a rašelinné louky dle regionů NUTS II v roce 2004
- Graf 31 Přehled dotací u titulu Ptačí lokality na TP dle regionů NUTS II v roce 2004
- Graf 32 Počet podpořených ha v titulu Ptačí lokality na TP dle regionů NUTS II v roce 2004
- Graf 33 Přehled dotací u titulu Biopásy dle regionů NUTS II v roce 2004
- Graf 34 Počet podpořených ha v titulu Biopásy dle regionů NUTS II v roce 2004
- Graf 35 Přehled dotací u titulu Osevní postup v ochranných zónách jeskyní v roce 2004
- Graf 36 Počet podpořených ha v titulu Osevní postup v ochranných zónách jeskyní v roce 2004
- Graf 37 Přehled dotací a počtu ha na opatření Lesnictví dle regionů NUTS II v roce 2004
- Graf 38 Přehled o počtu podporovaných ha v opatření Lesnictví v roce 2004
- Graf 39 Přehled dotací v opatření Lesnictví dle regionů NUTS II v roce 2004
- Graf 40 Počet podpořených ha v opatření Lesnictví dle regionů NUTS II v roce 2004

11 POUŽITÉ ZKRATKY

AEO	Agroenvironmentální opatření
AK	Agrární komora
ČPI	Česká plemenářská inspekce
ČR	Česká republika
DG AGRI	Generální ředitelství Evropské komise pro zemědělství a rozvoj venkova
DPZ	Dálkový průzkum země
EAGGF-Guarantee	Záruční sekce fondu EZOZF
EAGGF-Guidance	Orientační sekce fondu EZOZF
EHS	Evropské hospodářské společenství
EK	Evropská komise
ES	Evropské společenství
EU	Evropská unie
EZ	Ekologické zemědělství
EZOZF	Evropský zemědělský orientační a záruční fond (EAGGF)
FKNM	Fyzické kontroly na místě
GPS	Globální polohový systém (navigační systém pro určení polohy)
HDP	Hrubý domácí produkt
HPH	Hrubá přidaná hodnota
HRDP	Horizontální plán rozvoje venkova
CHKO	Chráněná krajinná oblast
IACS	Integrovaný administrativní a kontrolní systém
IP	Integrované systémy pěstování ovoce a révy vinné
IRZv	Integrovaný registr zvířat
KEZ	Kontrola ekologického zemědělství
LFA	Less-favoured areas – méně příznivé oblasti
LFA-E	Oblasti s environmentálními omezeními
LFA-H	Horské méně příznivé oblasti
LFA-O	Ostatní méně příznivé oblasti
LFA-S	Specifické méně příznivé oblasti
LPIS	(Land Parcel Identification System) – Registr půdy, který eviduje zemědělsky využívané pozemky

MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NP	Národní park
NUTS	Nomenklaturní jednotka územní statistiky
NV	Nařízení vlády
OJ	Official Journal – Úřední věstník Evropských společenství
PA	Platební agentura
PD	Programový dokument
PP	Produkční porost
PUZČ	Předčasné ukončení zemědělské činnosti
RP PA	Regionální pracoviště platební agentury
RRD	Rychle rostoucí dřeviny
SAPARD	Speciální předvstupní program pro zemědělství a rozvoj venkova
SEUROP	Systém klasifikace jatečně upravených těl zvířat
STAR	Výbor Evropské komise, který schvaluje programy rozvoje venkova a je složen ze zástupců členských států EU
SVS	Státní veterinární správa
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SZP	Společná zemědělská politika
TP	Travní porost
TRDI	Transitional rural development instrument – specifický finanční nástroj pro nové členské státy
TTP	Trvalý travní porost
ÚKZÚZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
ÚZPI	Ústav zemědělských a potravinářských informací
z.p.	Zemědělská půda
ZA-PŮ	Zemědělská agentura – pozemkový úřad (regionální pracoviště MZe)
ZCHŮ	Zvláště chráněné území
ZPF	Zemědělský půdní fond
ZSV	Zakládání skupin výrobců
ŽP	Životní prostředí

12 PŘÍLOHY

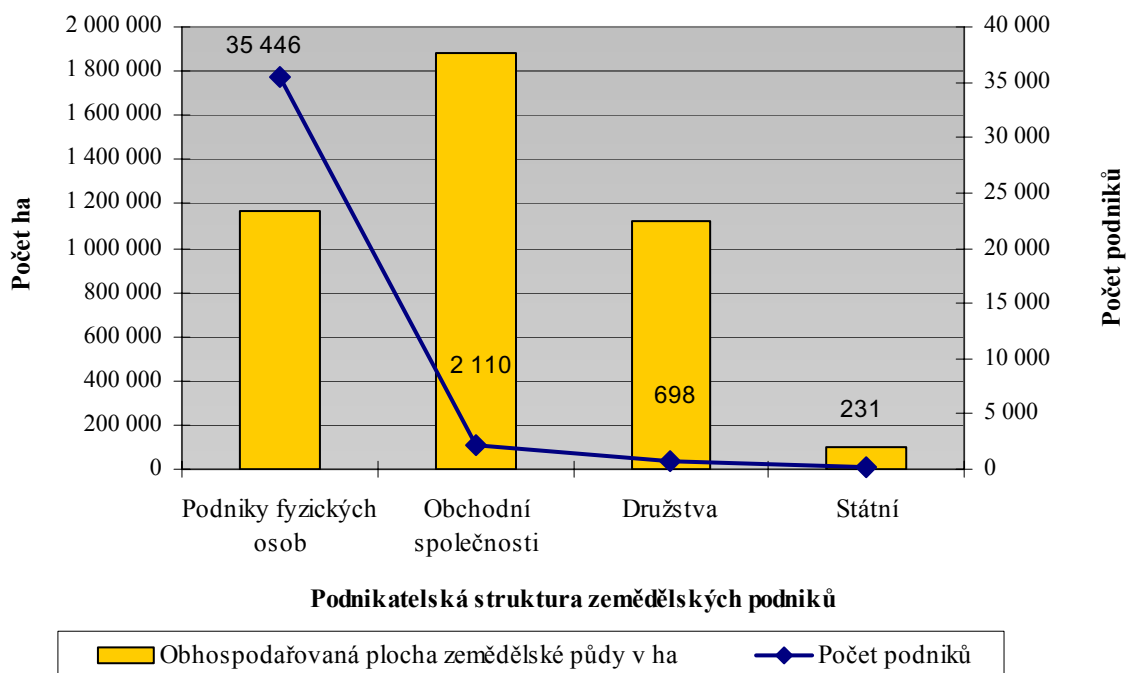
Tab. 26: Vývoj programu HRDP ČR pro období 2004–2006 v roce 2004

26. 3. 2004	Byla předána oficiální verze HRDP ČR pro období 2004–2006 Evropskému komisaři pro zemědělství Franzi Fischlerovi
21. 4. 2004	Vydáno NV č. 241/2004 Sb., o podmínkách provádění pomoci méně příznivým oblastem a oblastem s ekologickými omezeními
21. 4. 2004	Vydáno NV č. 242/2004 Sb., o provádění agroenvironmentálních opatření
28. 4. 2004	ČR obdržela oficiální notifikaci HRDP ČR pro období 2004–2006 od DG AGRI
1. 5. 2004	Vstup ČR do EU
4. 5. 2004	Vydána metodika pro zakres agroenvironmentálních opatření do map
5. 5. 2004	Vydáno NV č. 308/2004 Sb., o stanovení podmínek k poskytování dotací na zalesňování zemědělské půdy a na založení porostů rychle rostoucích dřevin na zemědělské půdě určených pro energetické využití
5. 5. 2004	Vydána metodika pro opatření méně příznivé oblasti a oblasti s environmentálními omezeními
5. 5. 2004	Vydána metodika pro Agroenvironmentální opatření
11. 5. 2004	Schválení programového dokumentu HRDP ČR pro období 2004–2006 výborem STAR
15. 5. 2004	Ukončení přijímání žádostí o poskytnutí vyrovnávacího příspěvku na opatření LFA
16. 5.–9. 6. 2004	Přijímání opožděných žádostí o poskytnutí vyrovnávacího příspěvku na opatření LFA
27. 5. 2004	Vydána metodika k opatření Lesnictví
31. 5. 2004	Ukončení přijímání žádostí pro zařazení do agroenvironmentálních opatření
15. 6. 2004	Ukončení podání žádostí o zařazení do opatření Lesnictví
Červen 2004	Začátek provádění FKNM – na opatření LFA
Červen 2004	Začátek provádění FKNM – na opatření AEO
31. 8. 2004	Ukončení podání čestného prohlášení o stavu chovaných koní přepočteného na velké dobytčí jednotky
3. 9. 2004	Oficiálně vydané rozhodnutí schvalující programový dokument pro rozvoj venkova ČR pro programovací období 2004–2006
Září 2004	Začátek vyplácení na opatření LFA
25. 10. 2004	Vydání NV č. 542/2004 Sb., kterým se mění NV č. 242/2004 Sb., o provádění agroenvironmentálních opatření
27. 10. 2004	Zaslání oficiální žádosti o platbu ve výši 31 767 708,38 EUR
31. 10. 2004	Ukončení přijímání žádostí pro zařazení do agroenvironmentálního opatření pro rok 2005
11. 11. 2004	Zaslán návrh na změnu programového dokumentu HRDP pro rok 2005 na DG AGRI
1. 12. 2004	Vydáno NV č. 655/2004 Sb., o stanovení podmínek pro zařazení skupin výrobců, zajišťujících společný odbyt vybraných zemědělských komodit, do programu zakládání skupin výrobců a o stanovení podmínek pro poskytnutí dotace k podpoře jejich činnosti
<u>Únor 2005</u>	<u>Začátek provádění FKNM – na opatření Lesnictví</u>
<u>Únor 2005</u>	<u>Začátek vyplácení na opatření AEO</u>
<u>23. 2. 2005</u>	<u>Schválena změna PD HRDP výborem STAR</u>
<u>Březen 2005</u>	<u>Konec provádění FKNM – na opatření AEO</u>
<u>Duben 2005</u>	<u>Konec provádění FKNM – na opatření Lesnictví</u>

Pramen: MZe (2004)

Graf 10

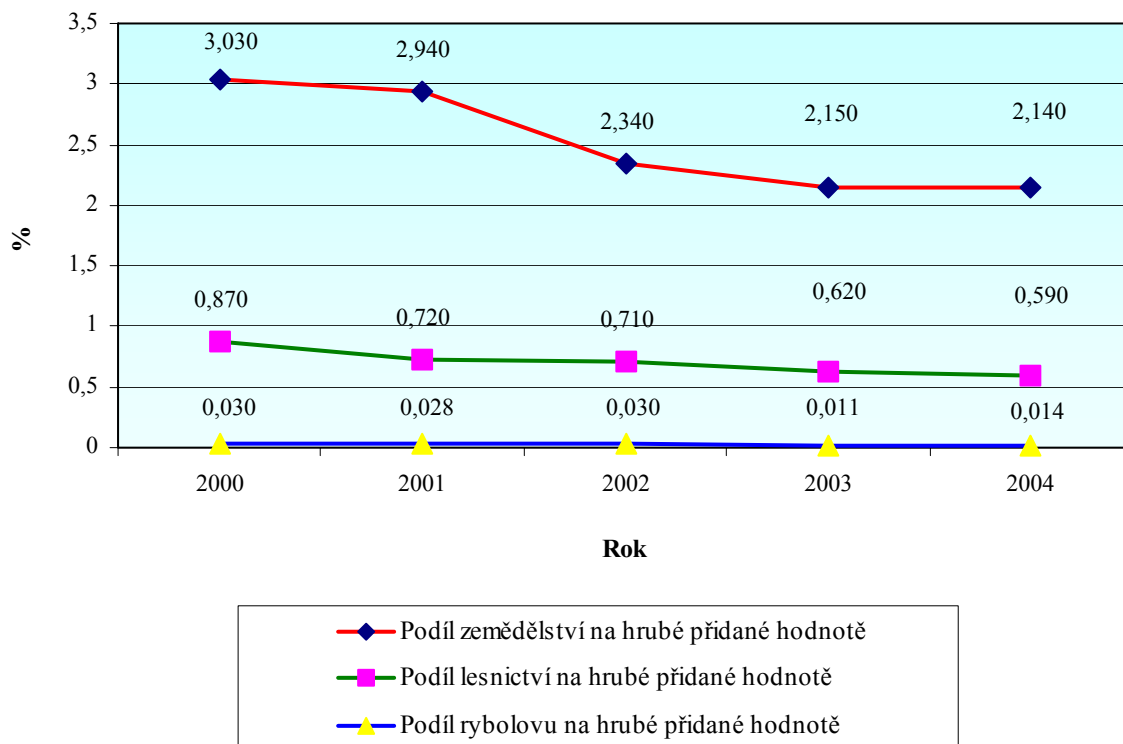
Podnikatelská struktura zemědělských podniků

Pramen: VÚZE (2004)

Graf 11

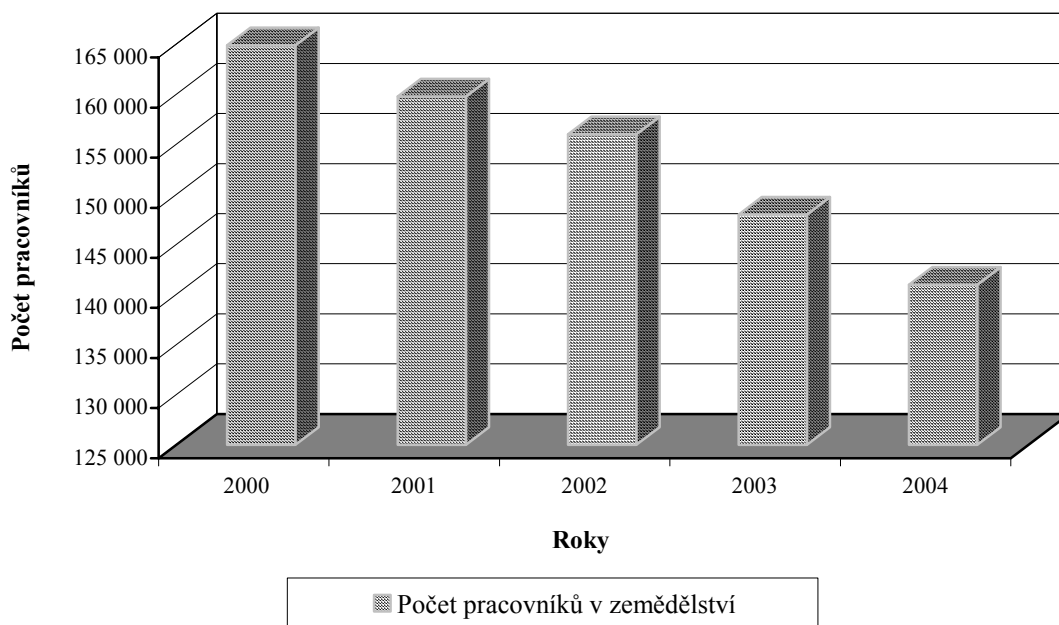
Podíl zemědělství, lesnictví a rybolovu na HPH (%)

Pramen: VÚZE (2004)

Graf 12

Počet pracovníků v zemědělství

Pramen: VÚZE (2004)

Tab. 27: Stavby hospodářských zvířat (tis. ks)

Kategorie hospodářských zvířat	2000	2001	2002	2003	2004	Index 2004/2000
Mléčný skot	547	529	496	466	437	0,80
Skot – chovný a na výkrm	1 027	1 053	1 034	1 008	991	0,96
Prasata	3 688	3 470	3 441	3 363	3 127	0,85
Ovce a kozy	96	102	110	116	128	1,33
Drůbež	30 784	28 865	29 947	26 873	25 494	0,83

Pramen: ČSÚ – Soupis hospodářských zvířat

Tab. 28: Celkem zažádáno o dotaci na jednotlivá opatření HRDP v roce 2004 (Kč)

Regiony	Celkem zažádáno o dotaci na LFA (Kč)	Celkem zažádáno o dotaci na AEO (Kč)	Celkem zažádáno o dotaci na Lesnictví (Kč)
Střední Čechy – Praha	187 615 961,80	307 888 069,80	7 484 817,88
Jihozápad	899 808 068,40	766 026 402,40	13 051 702,30
Severozápad	407 474 283,06	494 604 373,45	694 346,87
Severovýchod	445 144 604,18	503 077 133,50	12 894 273,68
Jihovýchod	317 613 429,08	416 912 952,10	20 216 314,45
Střední Morava	334 245 198,68	428 694 852,30	7 182 610,57
Moravskoslezsko	289 785 662,22	291 147 579,55	2 967 365,17
Celkem	2 881 687 207,42	3 208 351 363,10	64 491 430,92

Pramen: SZIF (2004)

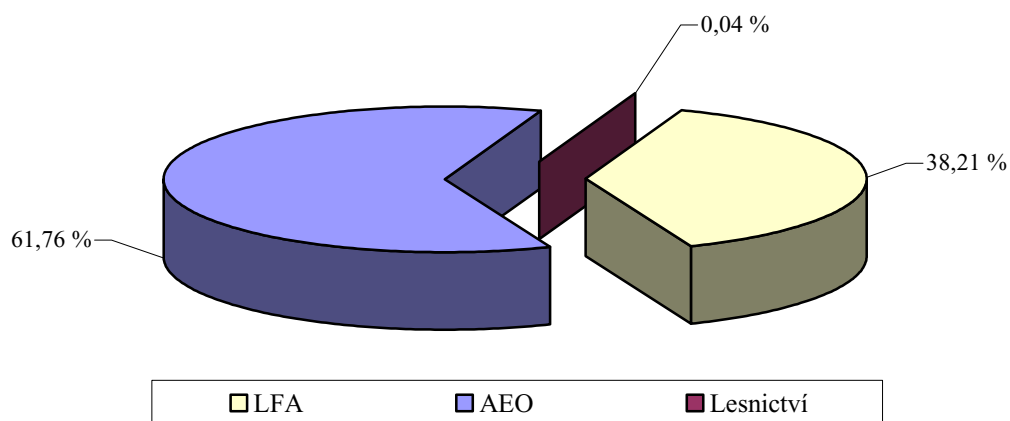
Tab. 29: Celkem zažádáno na plochu v ha na jednotlivá opatření HRDP v roce 2004

Regiony	Plocha, na kterou bylo zažádáno v ha na LFA	Plocha, na kterou bylo zažádáno v ha na AEO	Plocha, na kterou bylo zažádáno v ha na Lesnictví
Střední Čechy – Praha	50 964,460	99 615,120	72,873
Jihozápad	224 813,920	289 174,380	150,035
Severozápad	100 013,840	188 226,130	5,591
Severovýchod	112 462,300	186 616,680	130,391
Jihovýchod	80 082,820	131 441,010	206,174
Střední Morava	82 551,420	152 935,480	67,954
Moravskoslezsko	70 447,740	117 972,540	28,192
Celkem	721 336,500	1 165 981,340	661,210

Pramen: SZIF (2004)

Graf 13

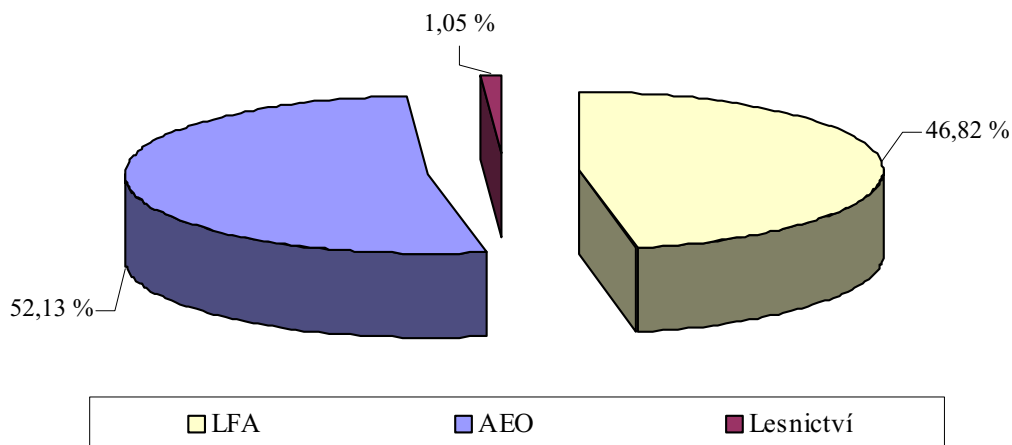
Počet ha podpořených v programu HRDP v roce 2004

Pramen: SZIF (2004)

Graf 14

Přehled o dotacích v programu HRDP v roce 2004

Pramen: SZIF (2004)

Tab. 30: Porovnání podpory rozvoje venkova dle NV 505 a HRDP

Ukazatel	Program	Opatření			
		LFA	AEO	Lesnictví	celkem
Plocha (ha)	NV 505 (za rok 2003)	752 990,0	1 135 907,0	954,0	1 889 851,0
	v rozpočtu HRDP (pro rok 2004)	796 800,0	1 297 650,0	1 290,0	2 108 090,0
	rozsah závazku (za rok 2004)	721 337,0	1 165 981,0	661,0	1 887 979,0
Dotace (mil. Kč)	NV 505 (za rok 2003)	1 507,5	970,1	82,5	2 560,1
	v rozpočtu HRDP (pro rok 2004)	3 027,2	3 029,5	134,4	6 191,1
	rozsah závazku (za rok 2004)	2 881,7	3 208,3	64,5	6 154,5

Pramen: MZe (2004)

Tab. 31: Celkem zažádáno o dotaci v Kč a plocha v ha, na kterou bylo zažádáno na opatření LFA v roce 2004 v Kč

Regiony	Celkem zažádáno o dotaci na LFA (Kč)	% podíl na dotaci	Plocha, na kterou bylo zažádáno v ha na LFA	% podíl na ha
Střední Čechy – Praha	187 615 961,80	6,51	50 964,46	7,07
Jihozápad	899 808 068,40	31,23	224 813,92	31,17
Severozápad	407 474 283,06	14,14	100 013,84	13,87
Severovýchod	445 144 604,18	15,45	112 462,30	15,59
Jihovýchod	317 613 429,08	11,02	80 082,82	11,10
Střední Morava	334 245 198,68	11,60	82 551,42	11,44
Moravskoslezsko	289 785 662,22	10,06	70 447,74	9,77
Celkem	2 881 687 207,42	100,00	721 336,50	100,00

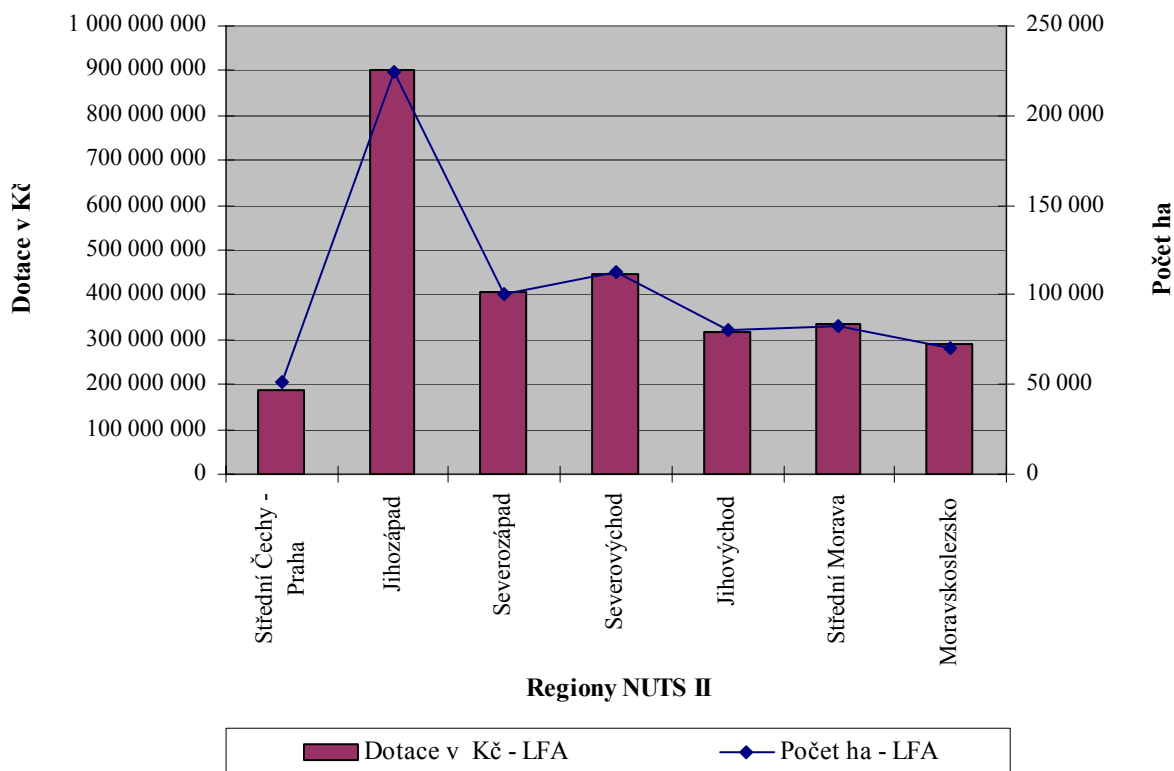
Pramen: SZIF (2004)

Tab. 32: Přehled o zažádaných dotacích a ploše v ha na opatření EZ v roce 2004

Regiony	Celkem zažádáno o dotaci v Kč	% podíl dotace	Plocha, na kterou bylo zažádáno v ha	% podíl ha
Střední Čechy – Praha	17 534 935,75	5,64	12 553,92	5,41
Jihozápad	59 068 591,40	19,00	45 930,22	19,81
Severozápad	80 880 908,70	26,02	65 854,56	28,40
Severovýchod	35 019 119,20	11,26	27 952,01	12,06
Jihovýchod	25 835 683,95	8,31	9 947,55	4,29
Střední Morava	50 971 678,05	16,40	37 217,07	16,05
Moravskoslezsko	41 566 940,15	13,37	32 403,35	13,98
Celkem	310 877 857,20	100,00	231 858,68	100,00

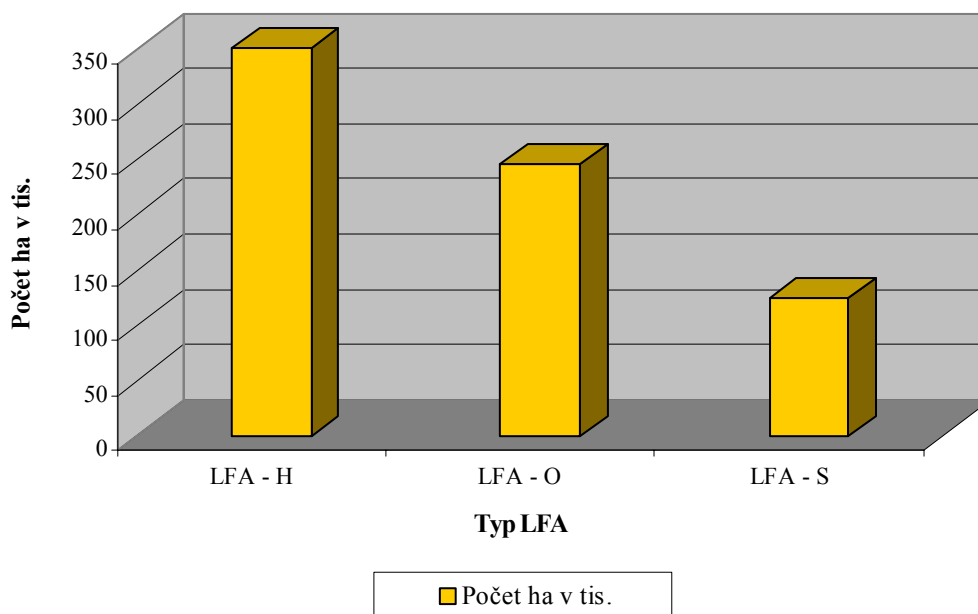
Pramen: SZIF (2004)

Graf 15 Přehled dotací a počtu ha na opatření LFA dle regionů NUTS II v roce 2004

Pramen: SZIF (2004)

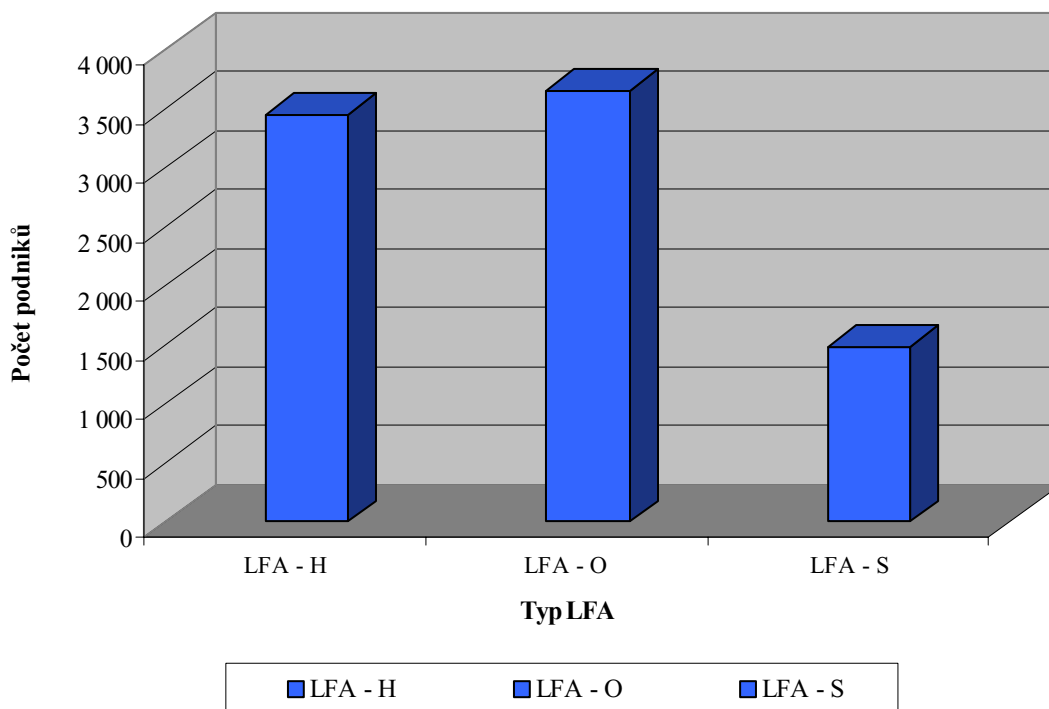
Graf 16 Počet ha podpořených v jednotlivých typech opatření LFA v roce 2004

Pramen: SZIF (2004)

Graf 17

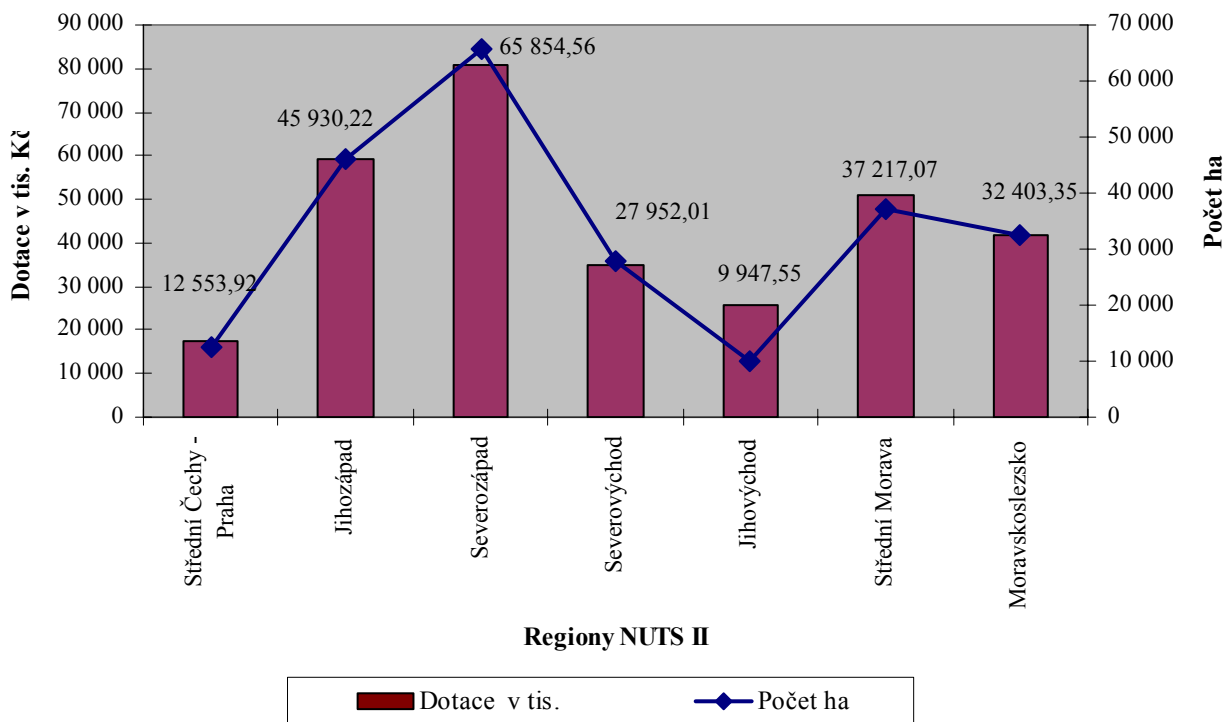
Počet podporovaných podniků v jednotlivých typech LFA v roce 2004

Pramen: SZIF (2004)

Graf 18

Přehled dotací a počtu ha na podopatření EZ dle regionů NUTS II v roce 2004

Pramen: SZIF (2004)

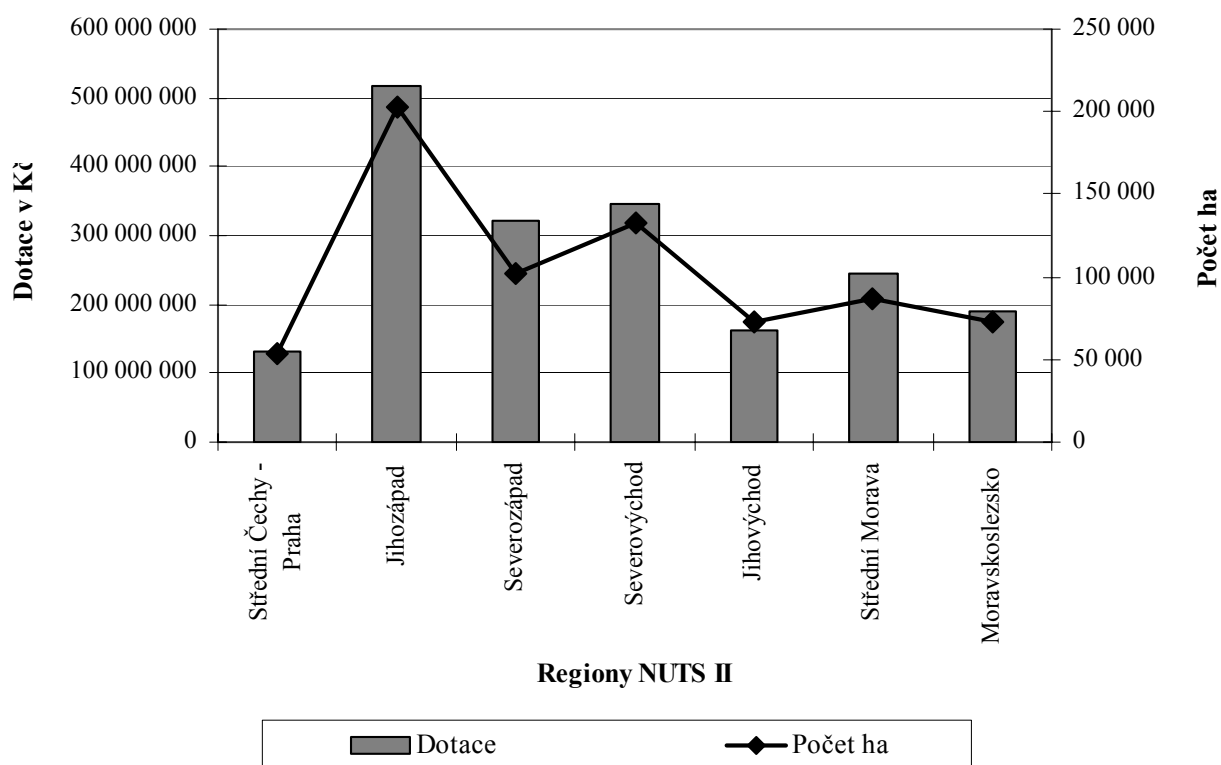

Tab. 33: Přehled o zažádaných dotacích a ploše v ha na opatření Ošetřování travních porostů v roce 2004

Regiony	Celkem zažádáno o dotaci v Kč	% podíl dotace	Plocha, na kterou bylo zažádáno v ha	% podíl ha
Střední Čechy – Praha	130 203 909,40	6,82	52993,91	7,33
Jihozápad	515 849 175,30	27,01	202723,82	28,03
Severozápad	320 713 650,00	16,79	102633,52	14,19
Severovýchod	346 036 744,00	18,12	132704,36	18,35
Jihovýchod	163 161 606,30	8,54	72294,49	9,99
Střední Morava	244 439 663,20	12,80	87113,76	12,04
Moravskoslezsko	189 292 472,00	9,91	72849,28	10,07
Celkem	1 909 697 220,20	100,00	723 313,14	100,00

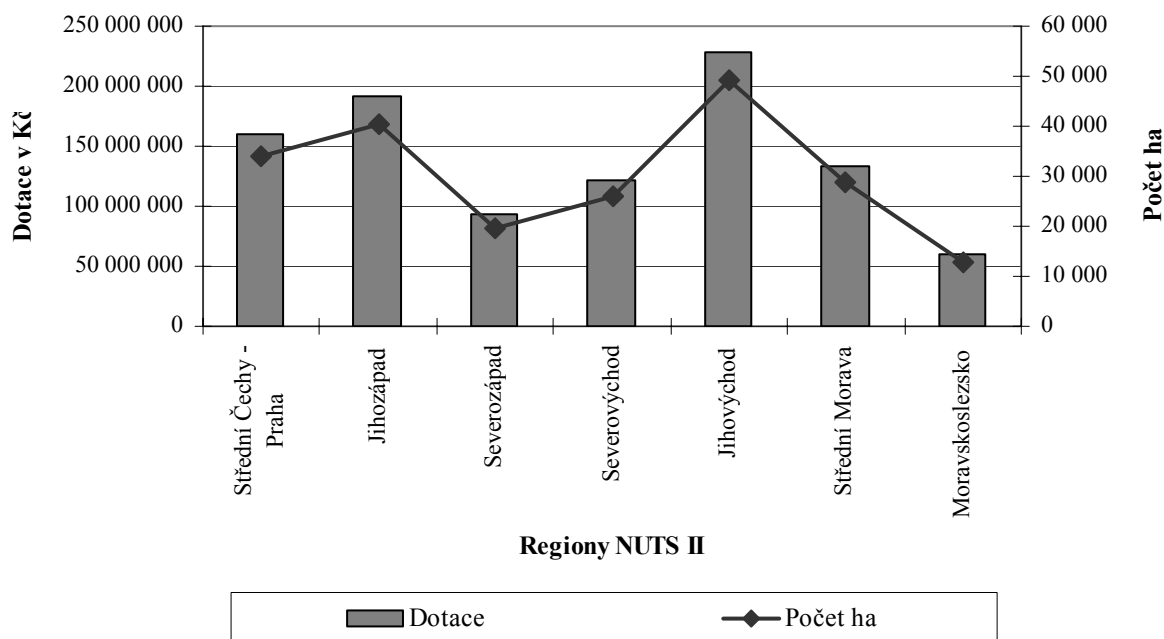
Pramen: SZIF (2004)

Graf 19 Přehled dotací a počtu ha na podopatření Ošetřování travních porostů dle regionů NUTS II v roce 2004

Pramen: SZIF (2004)

Graf 20 Přehled dotací a počtu ha na podopatření Péče o krajinu dle regionů NUTS II v roce 2004

Pramen: SZIF (2004)

Tab. 34: Celkem zažádáno o dotaci v Kč na podopatření AEO (C1–C4) dle regionů NUTS II v roce 2004

Regiony	Celkem zažádáno o dotaci v Kč – C1	Celkem zažádáno o dotaci v Kč – C2	Celkem zažádáno o dotaci v Kč – C3	Celkem zažádáno o dotaci v Kč – C4
Střední Čechy – Praha	9 683 881,75	81 372,80	148 920 074,00	340 010,00
Jihozápad	10 907 380,40	0,00	171 373 340,80	578 743,00
Severozápad	3 713 795,35	0,00	79 974 677,60	295 845,00
Severovýchod	5 240 389,80	0,00	110 868 151,60	412 126,00
Jihovýchod	4 831 588,25	41 630,40	220 985 274,80	72 358,00
Střední Morava	3 237 704,75	0,00	121 563 367,60	105 633,00
Moravskoslezsko	4 221 836,80	0,00	54 294 113,80	432 696,00
Celkem	41 836 577,10	123 003,20	907 979 000,20	2 237 411,00

Pramen: SZIF (2004)

Tab. 35: Celkem zažádáno o dotaci v Kč na podopatření AEO (C5–C6) dle regionů NUTS II v roce 2004

Regiony	Celkem zažádáno o dotaci v Kč – C5	Celkem zažádáno o dotaci v Kč – C6	Celkem zažádáno o dotaci v Kč – C
Střední Čechy – Praha	773 840,20	350 045,90	160 149 224,65
Jihozápad	7 860 113,50	389 058,00	191 108 635,70
Severozápad	9 009 551,80	15 945,00	93 009 814,75
Severovýchod	5 021 721,40	478 881,50	122 021 270,30
Jihovýchod	433 451,30	1 525 298,70	227 889 601,45
Střední Morava	8 306 222,50	70 583,20	133 283 511,05
Moravskoslezsko	1 240 661,80	98 859,00	60 288 167,40
Celkem	32 645 562,50	2 928 671,30	987 750 225,30

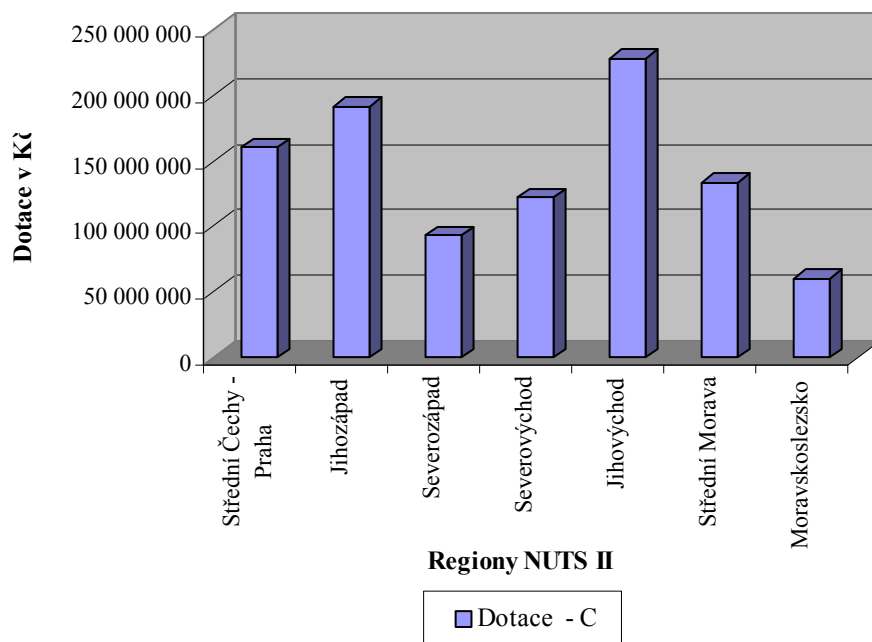
Pramen: SZIF (2004)

Tab. 36: Plocha v ha, na kterou bylo zažádáno na podopatření AEO dle regionů NUTS II v roce 2004

Regiony	Plocha, na kterou bylo zažádáno v ha						
	C1	C2	C3	C4	C5	C6	C
Střední Čechy – Praha	1 332,950	8,620	32 515,300	28,100	149,390	32,930	34 067,290
Jihozápad	1 501,360	0,000	37 417,760	47,830	1 516,790	36,600	40 520,340
Severozápad	511,190	0,000	17 461,720	24,450	1 739,190	1,500	19 738,050
Severovýchod	721,320	0,000	24 207,020	34,060	952,860	45,050	25 960,310
Jihovýchod	665,050	4,410	48 250,060	5,980	81,720	143,490	49 150,710
Střední Morava	443,650	0,000	26 542,220	8,730	1 603,410	6,640	28 604,650
Moravskoslezsko	581,120	0,000	11 854,610	35,760	239,120	9,300	12 719,910
Celkem	5 756,640	13,030	198 248,690	184,910	6 282,480	275,510	210 761,260

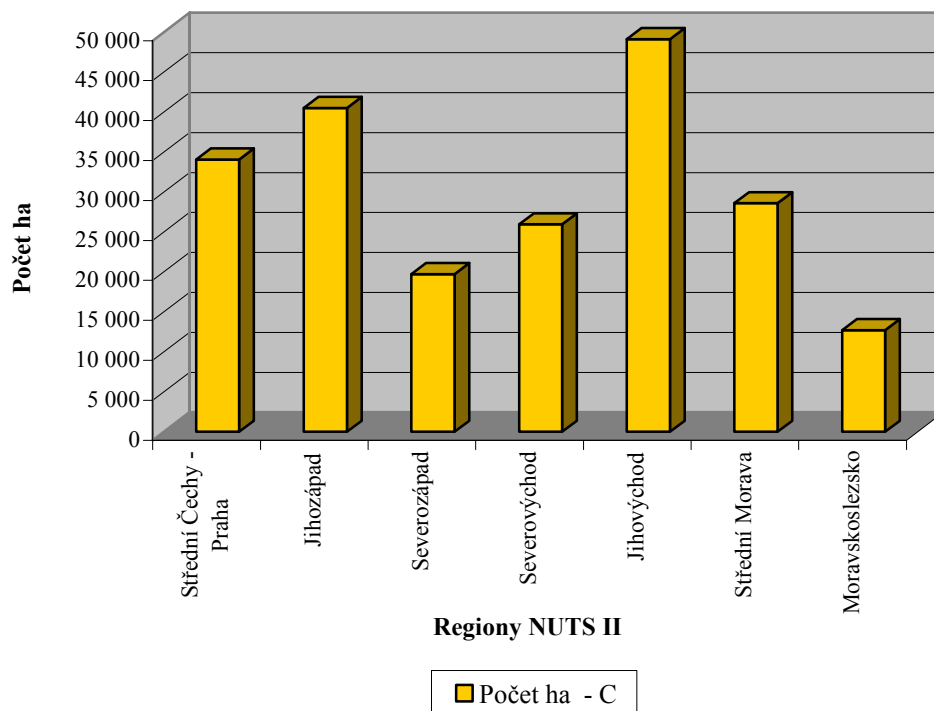
Pramen: SZIF (2004)

Graf 21 Přehled dotací na podopatření Péče o krajinu dle regionů NUTS II v roce 2004

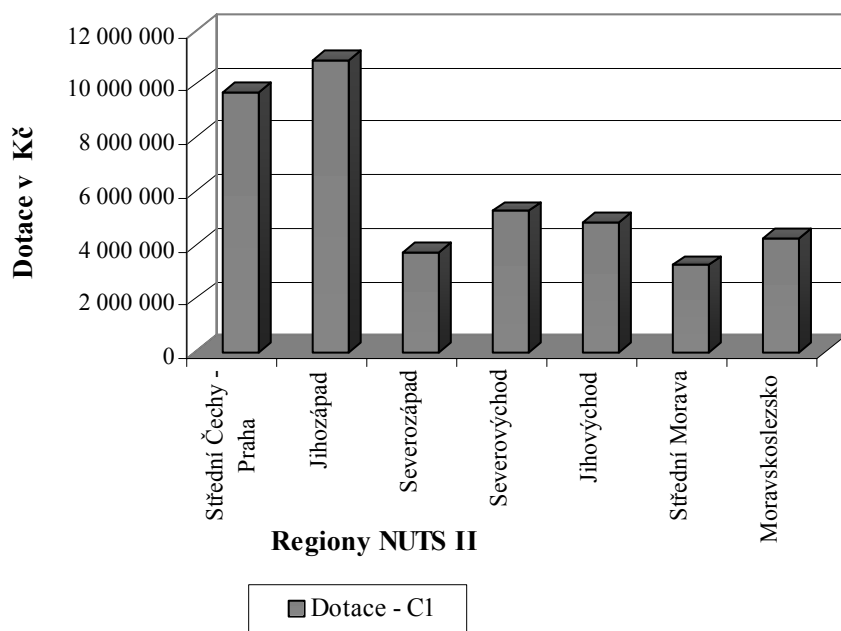
Pramen: SZIF (2004)

Graf 22 Počet ha podpořených v podopatření Péče o krajinu v roce 2004

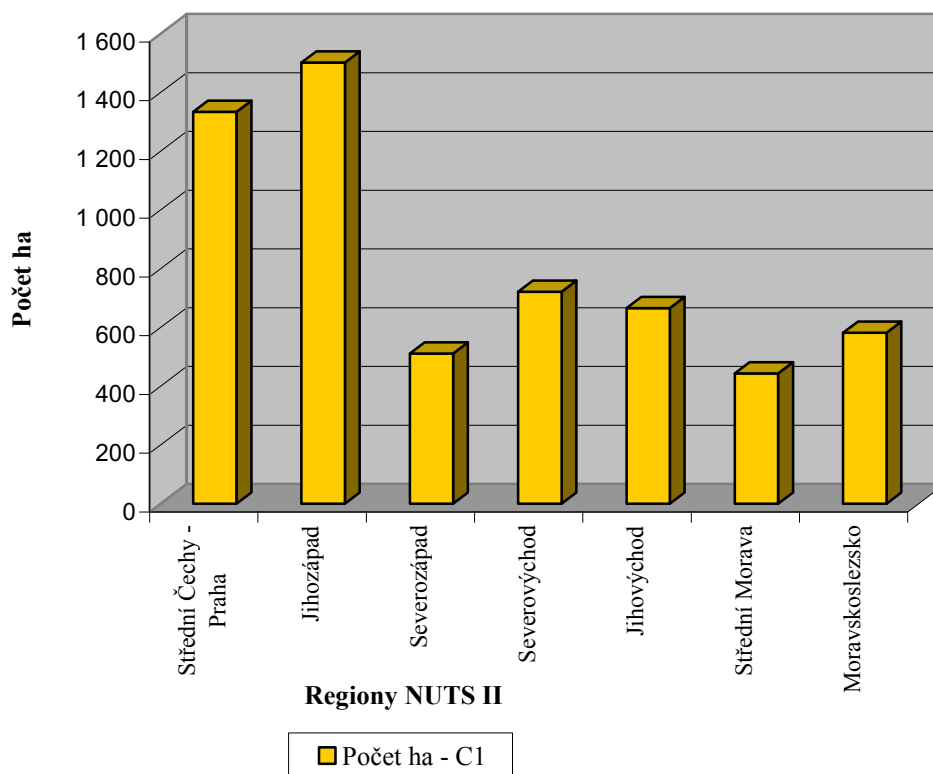
Pramen: SZIF (2004)

Graf 23 Přehled dotací v titulu Zatravňování orné půdy dle regionů NUTS II v roce 2004

Pramen: SZIF (2004)

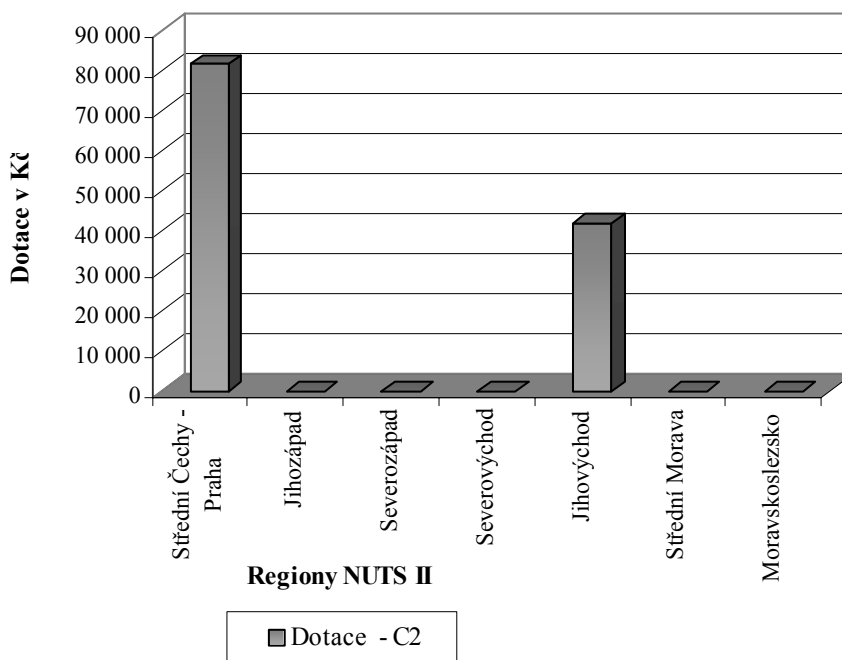
Graf 24 Počet podpořených ha na titul Zatravňování orné půdy dle regionů NUTS II v roce 2004

Pramen: SZIF (2004)

Graf 25

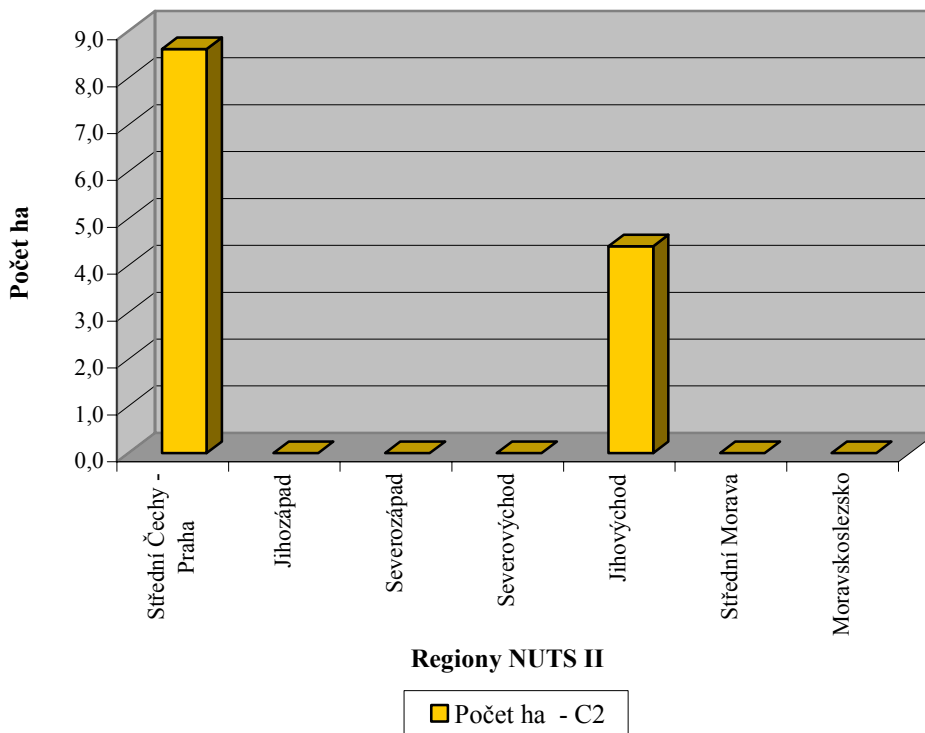
Přehled dotací v titulu Travnaté pásy na svažitých půdách v roce 2004

Pramen: SZIF (2004)

Graf 26

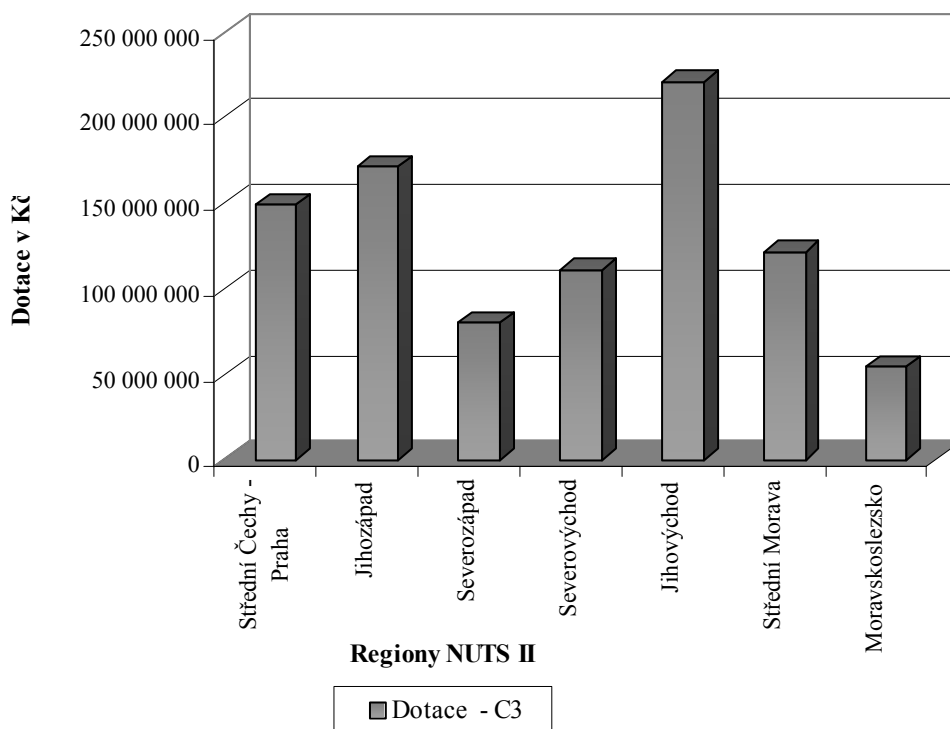
Počet podpořených ha v titulu Travnaté pásy na svažitých půdách v roce 2004

Pramen: SZIF (2004)

Graf 27

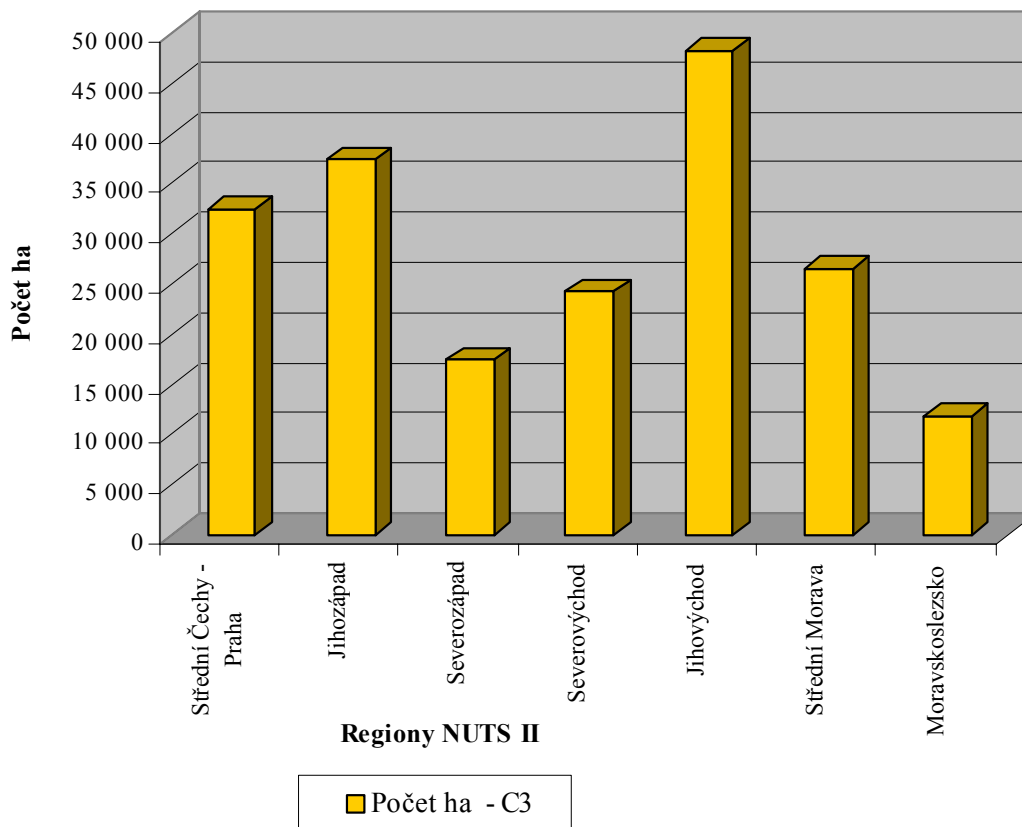
Přehled dotací v titulu Meziplodiny dle regionů NUTS II v roce 2004

Pramen: SZIF (2004)

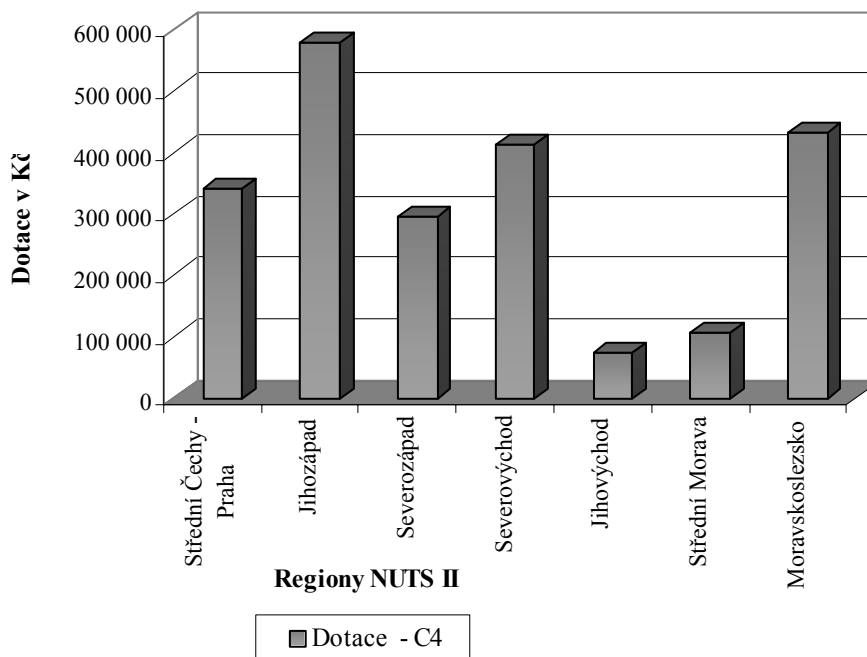
Graf 28

Počet podpořených ha v titulu Meziplodiny dle regionů NUTS II v roce 2004

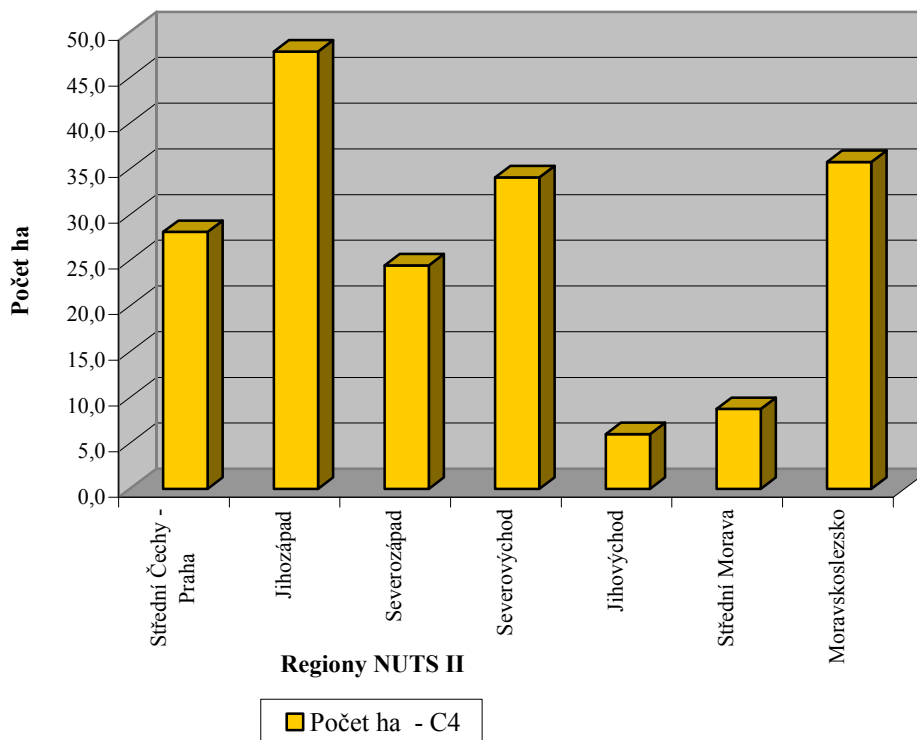
Pramen: SZIF (2004)

Graf 29 Přehled dotací u titulu Podmáčené a rašelinné louky dle regionů NUTS II v roce 2004

Pramen: SZIF (2004)

Graf 30 Počet podpořených ha v titulu Podmáčené a rašelinné louky dle regionů NUTS II v roce 2004

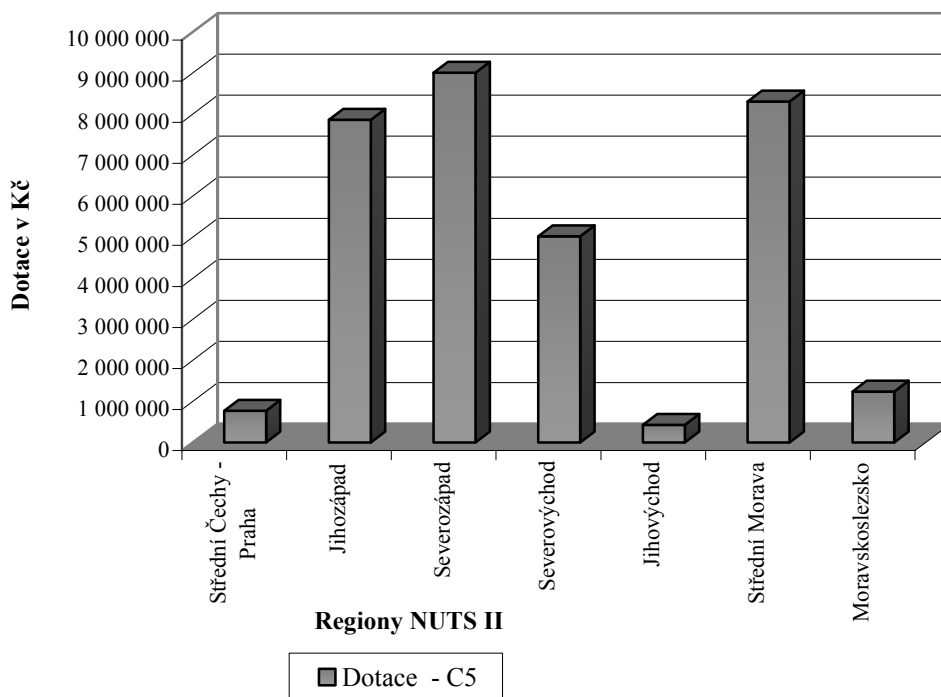

Pramen: SZIF (2004)

Graf 31

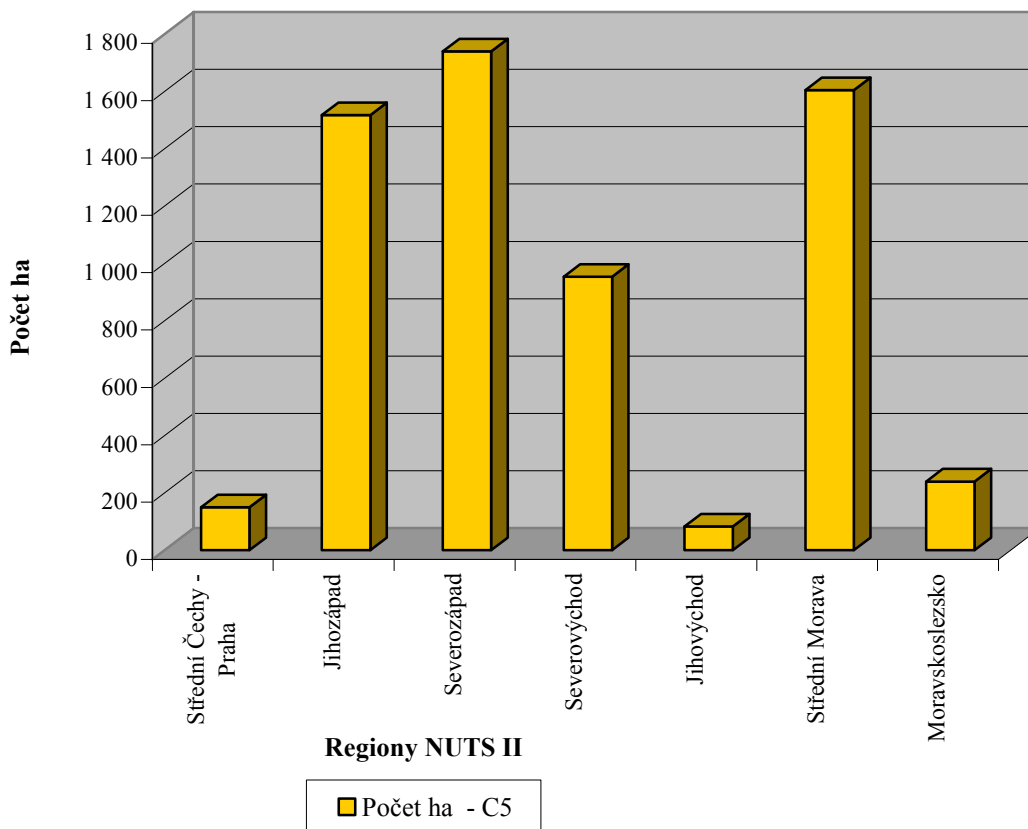
Přehled dotací u titulu Ptačí lokality na TP dle regionů NUTS II v roce 2004

Pramen: SZIF (2004)

Graf 32

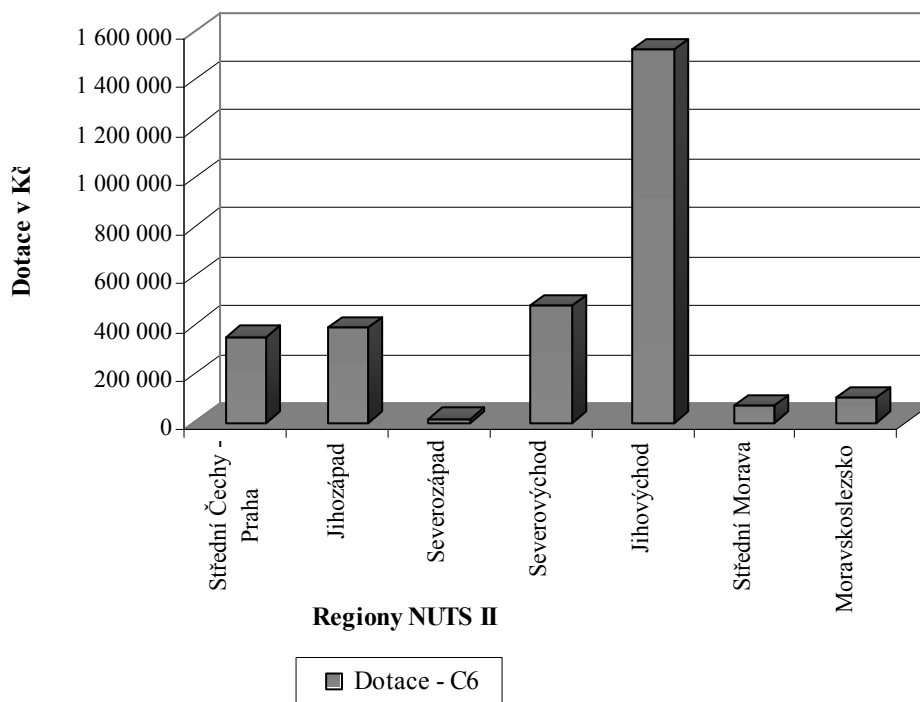
Počet podpořených ha v titulu Ptačí lokality na TP dle regionů NUTS II v roce 2004

Pramen: SZIF (2004)

Graf 33

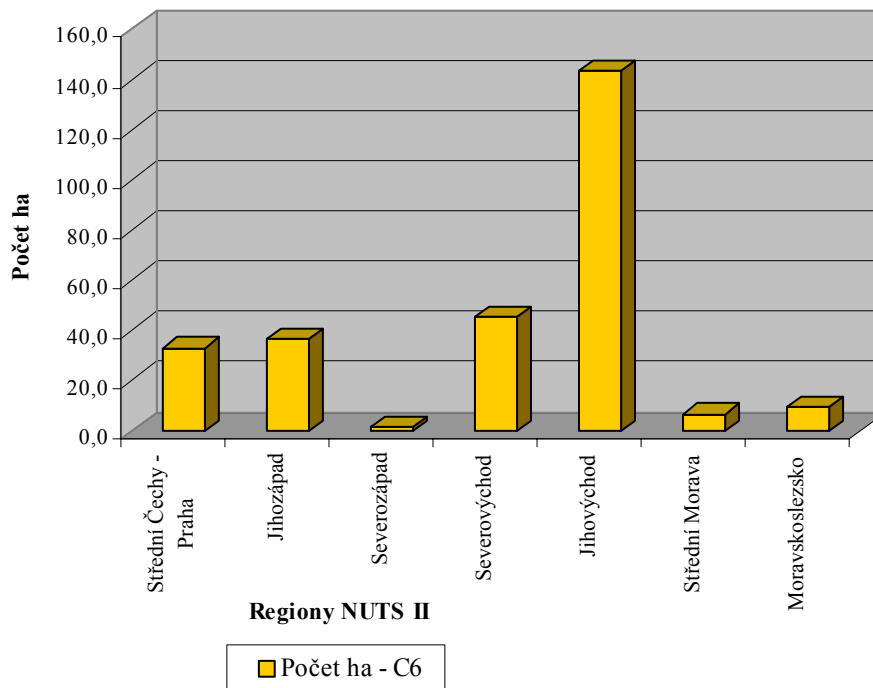
Přehled dotací u titulu Biopásy dle regionů NUTS II v roce 2004

Pramen: SZIF (2004)

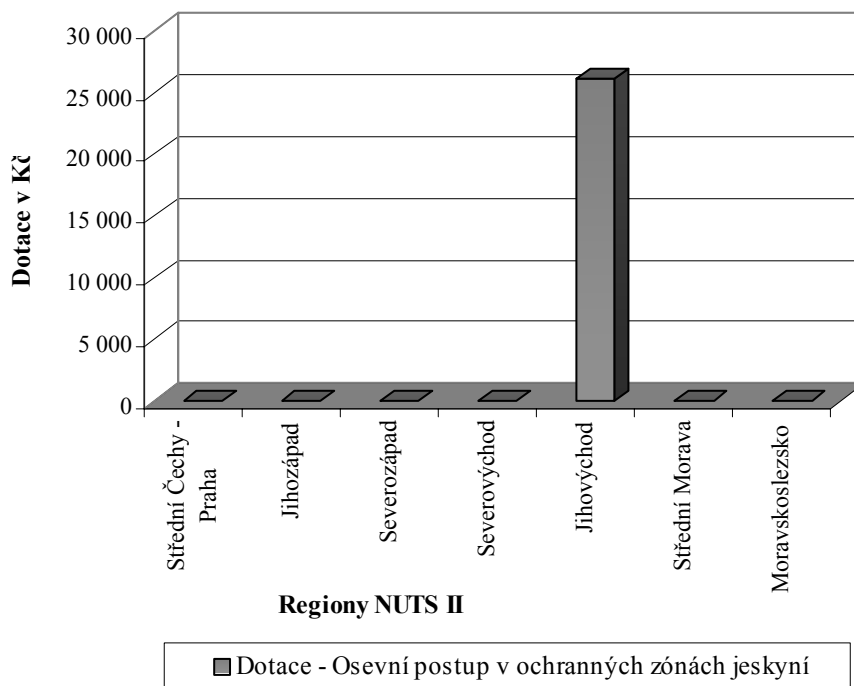
Graf 34

Počet podpořených ha v titulu Biopásy dle regionů NUTS II v roce 2004

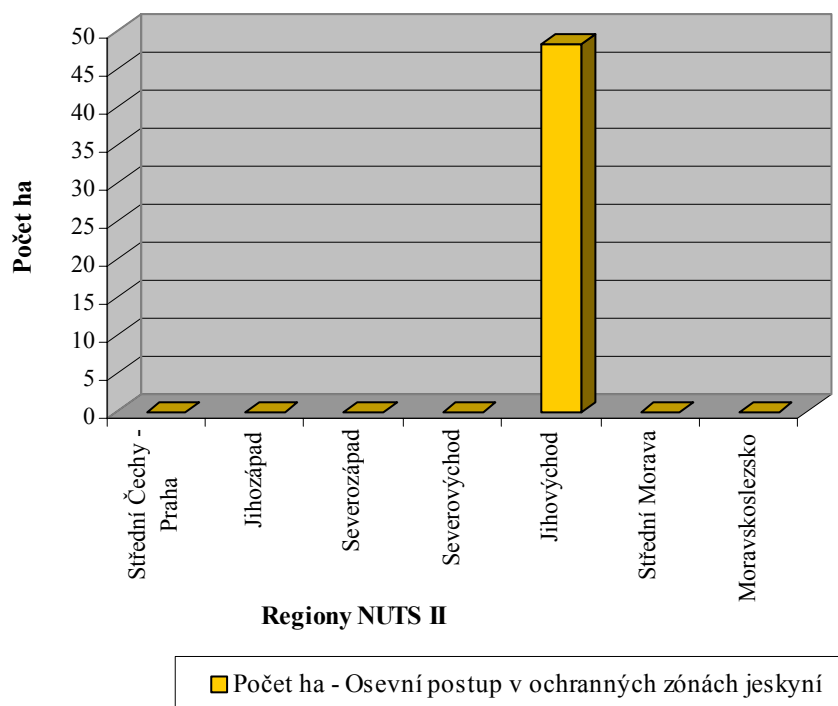
Pramen: SZIF (2004)

Graf 35 Přehled dotací u titulu Osevní postup v ochranných zónách jeskyní v roce 2004

Pramen: SZIF (2004)

Graf 36 Počet podpořených ha v titulu Osevní postup v ochranných zónách jeskyní v roce 2004

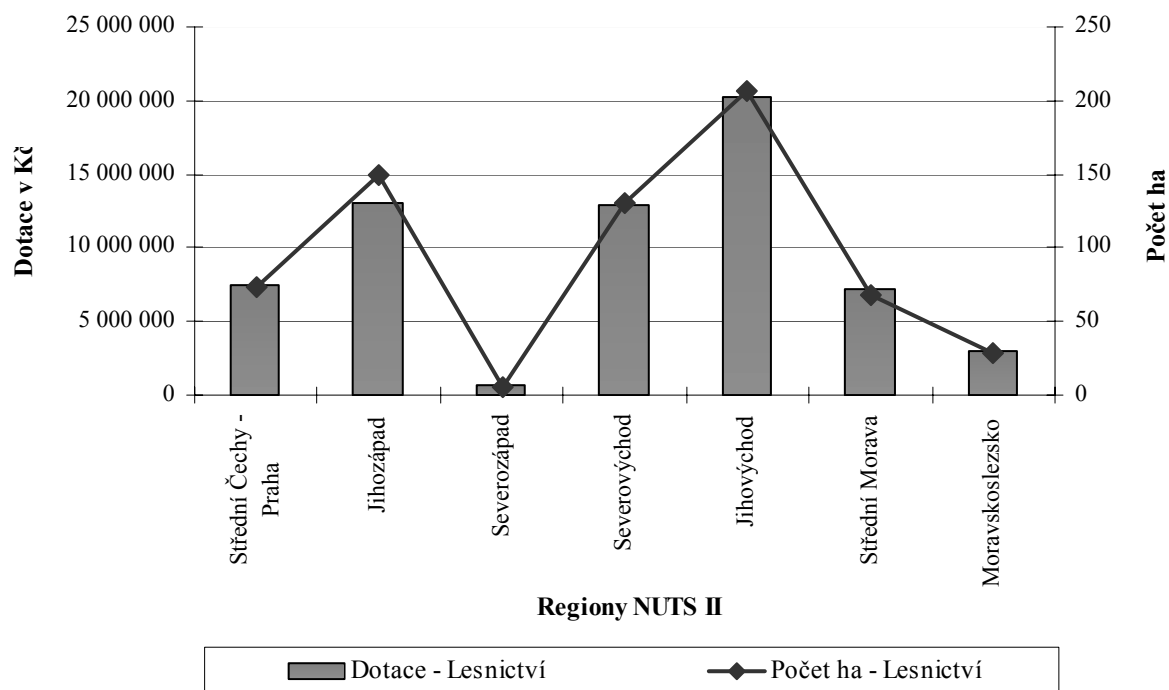
Pramen: SZIF (2004)

Tab. 37: Celkem zažádáno o dotaci v Kč a plocha v ha, na kterou bylo zažádáno na opatření Lesnictví v roce 2004

Regiony	Celkem zažádáno o dotaci v Kč – Lesnictví	Plocha, na kterou bylo zažádáno v ha – Lesnictví
Střední Čechy – Praha	7 484 817,88	72,873
Jihozápad	13 051 702,30	150,035
Severozápad	694 346,87	5,591
Severovýchod	12 894 273,68	130,391
Jihovýchod	20 216 314,45	206,174
Střední Morava	7 182 610,57	67,954
Moravskoslezsko	2 967 365,17	28,192
Celkem	64 491 430,92	661,210

Pramen: SZIF (2004)

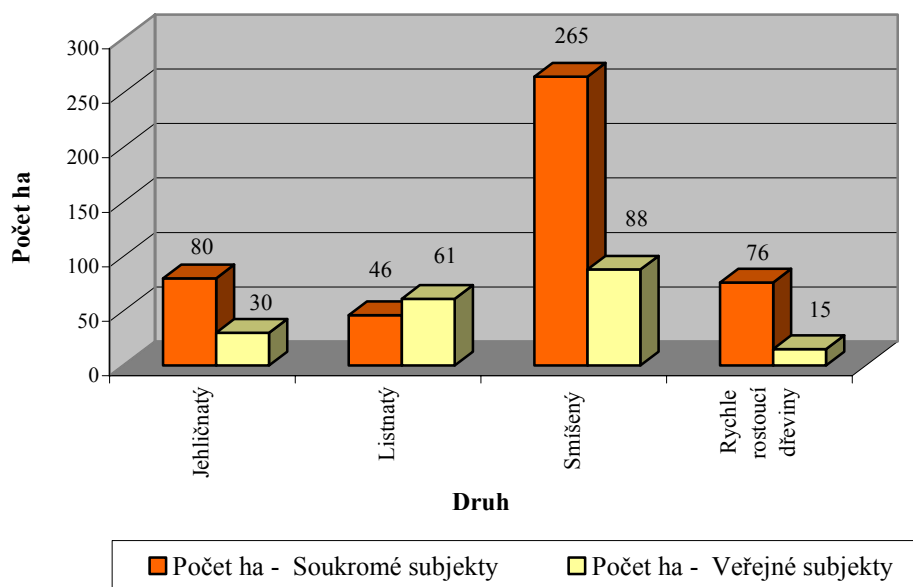
Graf 37 Přehled dotací a počtu ha na opatření Lesnictví dle regionů NUTS II v roce 2004

Pramen: SZIF (2004)

Graf 38

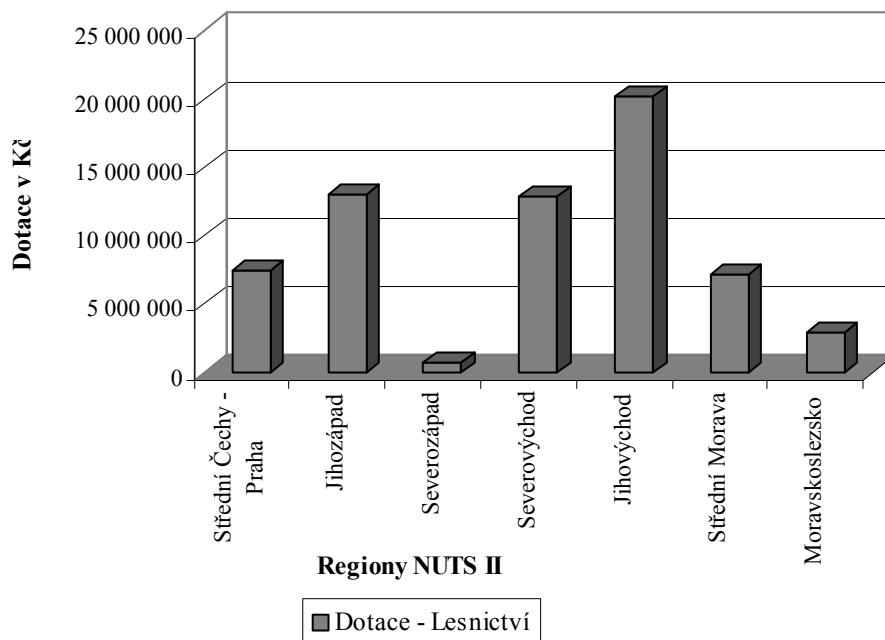
Přehled o počtu podporovaných ha v opatření Lesnictví v roce 2004

Pramen: SZIF (2004)

Graf 39

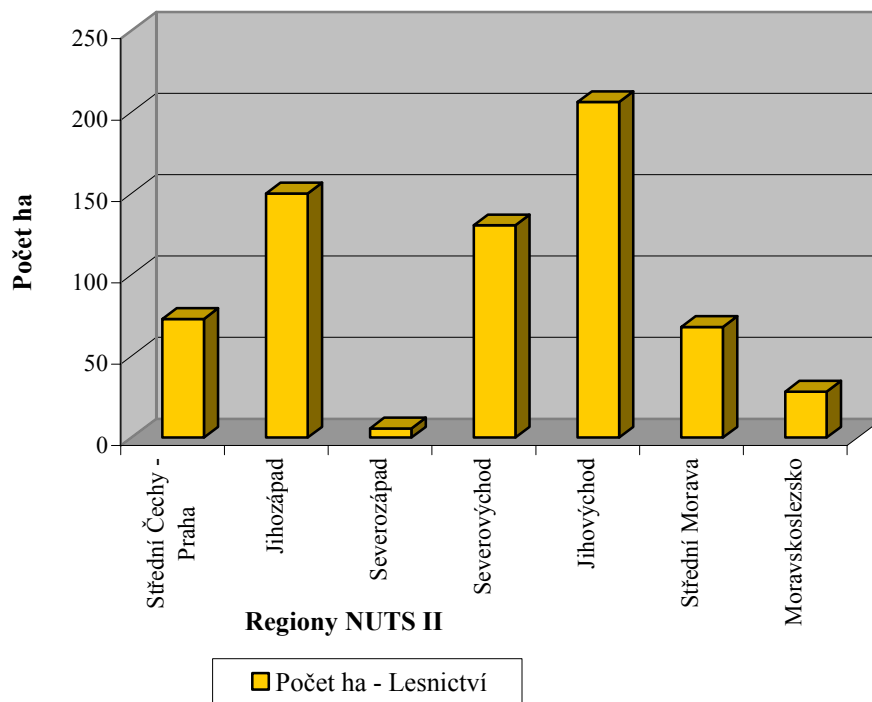
Přehled dotací v opatření Lesnictví dle regionů NUTS II v roce 2004

Pramen: SZIF (2004)

Graf 40

Počet podpořených ha v opatření Lesnictví dle regionů NUTS II v roce 2004

Pramen: SZIF (2004)

Autoři : Kolektiv pracovníků odboru Řídící orgán HRDP MZe
Název: Výroční hodnotící zpráva o programu Horizontální plán rozvoje venkova ČR za rok 2004
Vydalo: Ministerstvo zemědělství ČR v Ústavu zemědělských a potravinářských informací
tel.: 221 811 111, fax: 224 810 478
<http://www.mze.cz>, e-mail: info@mze.cz
Redakce, sazba: Ústav zemědělských a potravinářských informací
Vyšlo v roce 2005

VÝROČNÍ HODNOTÍČÍ ZPRÁVA O PROGRAMU HRDP ČR ZA ROK 2004

Vydalo Ministerstvo zemědělství České republiky v roce 2005

Těšnov 17, Praha 1, 117 05

tel.: 221 811 111, fax: 224 810 478

<http://www.mze.cz>, e-mail: info@mze.cz

ISBN 80-7084-414-0